

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

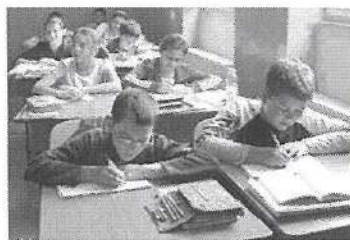

STRATEGIE DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Hunedoara

2018 - 2023

Varianta modificată aprobată de către Ministerul Fondurilor Europene, Direcția Generală Programe și Coordonare Sistem – Secretariat CCM SDL, nr. 44985/30.06.2020 și de către Consiliul Director al Asociației GAL Urban Corvinia Hunedoara prin Decizia nr. 37/03.07.2020

Proiect: Dezvoltare Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC)

în

MUNICIPIUL HUNEDOARA

Finanțat prin Programul Operațional Capital Uman 2014 – 2020, cod SMIS 112481

Strategie de Dezvoltare Locală a Municipiului Hunedoara

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Cuprins

1.	Prezentarea generală a municipiului Hunedoara	7
1.1	Principalele caracteristici geografice, incluzând hărți.....	7
1.2	Populația și caracteristicile demografice.....	8
1.3	Patrimoniul natural	10
1.4	Patrimoniul arhitectural și cultural.....	11
1.5	Locuirea și accesul la utilități	13
1.6	Profilul economic (ocupare și mediul de afaceri la nivel local)	14
1.7	Instituții locale și servicii publice	17
1.8	Organizații ale societății civile	18
1.9	Experiența locală privind proiectele cu finanțare europeană	20
2.	Identificarea teritoriului vizat de Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC ...	22
2.1	Prezentarea generală a teritoriului SDL.....	22
2.1.1.	Delimitarea teritoriului SDL și întocmirea planului.....	22
2.1.2.	Principalele caracteristici geografice	23
2.1.3.	Patrimoniul natural	23
2.1.4.	Patrimoniul arhitectural și cultural	23
2.2	Comunitatea marginalizată din teritoriul SDL (inclusiv ZUM)	24
2.2.1.	Studiul de referință reprezentativ la nivelul populației din teritoriul SDL	24
2.2.2.	Validarea și declararea zonei/ zonelor urbane marginalizate	25
2.3	Analiza diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriul SDL	27
2.3.1	Populația și caracteristicile demografice	27
2.3.2	Ocupare, mediul de afaceri și protecție socială.....	29
2.3.3.	Locuire și acces la utilități	31
2.3.4.	Accesul la instituții și servicii publice	33
2.3.5.	Analiza problemelor comunitare ale diferitelor zone distincte din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM	34
2.3.5.1.	Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială	34
2.3.5.2.	Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor..	36
2.4	Acțiunile desfășurate anterior în teritoriul SDL	38
2.5	Elemente complementare privind prezentarea teritoriului SDL	41
3.	Analiza SWOT.....	42
4.	Procesul de implicare a comunității	45
4.1	Formarea și organizarea Grupului de Acțiune Locală (GAL)	45

4.2	Animarea partenerilor locali și mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL	46
4.2.1	Animarea partenerilor locali.....	46
4.2.2	Mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială ...	49
5.	Obiectivele SDL	52
6.	Planul de acțiune SDL	55
6.1	Ce măsuri sunt necesare	55
6.1.1	Sinteza problemelor și măsurilor necesare, grupurile țintă	55
6.1.2	Corelarea cu documentele strategice, inclusiv cu Planul de Mobilitate Urbană.....	58
6.1.3	Contribuția măsurilor la temele secundare FSE	58
6.1.4	Contribuția măsurilor la temele orizontale.....	60
6.1.5	Combaterea segregării rezidențiale.....	61
6.1.6	Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC	62
6.2	Măsuri prioritare	63
6.2.1	Prioritizarea măsurilor	63
6.2.2	Abordarea integrată.....	65
6.3	Lista indicativă de intervenții	66
7.	Monitorizare și evaluare	68
7.1	Monitorizarea și evaluarea continuă	68
7.2	Evaluarea de impact a SDL	69
8.	Planul financiar	70

Introducere (sau Sumar executiv)

În municipiul Hunedoara 28,17% din populație locuiește în zone urbane marginalizate sau dezavantajate, cu risc de sărăcie și excluziune socială, conform Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate (AZUM), realizat pe baza datelor recensământului din 2011. Municipiul Hunedoara a fost puternic afectat de restructurarea industrială din siderurgie și minerit, generând un număr mare de șomeri, cu probleme de reconversie a forței de muncă, ce au persistat de-a lungul anilor, cu efecte asupra calității vieții locuitorilor și imaginii municipiului.

Migrația spre polii economici din regiune și spre alte țări din UE, capacitatea scăzută de adaptare la cerințele pieței, au condus, printre altele, la situația în care cererea de forță de muncă locală sa nu poată fi satisfăcută, în condițiile existenței unui număr mare de persoane neocupate, neîncadrate formal pe piața forței de muncă.

Problemele din zonele marginalizate și dezavantajate includ probleme de locuire, cu un număr mare de persoane locuind în blocuri de tip ghetou, mahala de case sau chiar adăposturi improvizate. Spații insalubre, supraaglomerarea, lipsa utilităților, cresc riscul de îmbolnăviri, conducând la un număr mare de persoane cu dizabilități, boli cronice și alte probleme care le limitează activitățile zilnice și capacitatea de muncă. Problemele de natura capitalului uman cu care se confruntă comunitățile dezavantajate/ marginalizate privesc nivelul de educație scăzut, ponderea ridicată a copiilor, adolescenților și persoanelor cu dizabilități. Gospodăriile din aceste zone au o intensitate redusă a muncii, un număr mic de persoane care generează venituri din activități pe bază de contracte de muncă sau antreprenoriale, în mare parte bazându-se pe ajutoare sociale sau bani trimiși de rudele care lucrează în străinătate.

Inițiativele și proiectele implementate pentru reducerea sărăciei și incluziune socială au înregistrat rezultate apreciate de comunitate, însă sustenabilitate lor a fost afectată de atitudinea negativă și incapacitatea comunităților de respectare a unor reguli de conviețuire, de păstrare a curățeniei și întreținere a spațiilor de locuit și împrejurimi, preferința de a trăi cu bani mai puțini din ajutoare sociale și alte surse ocazionale, decât să adopte un stil de viață activ, bazat pe surse de venit formale. Alte constrângeri au inclus insuficiența și lipsa de predictibilitate a resurselor financiare pentru proiecte de infrastructură socială și servicii pentru aceste comunități, lipsa unui cadru clar, formal de mobilizare și coeziune a actorilor locali pentru cooperare în proiectele adresate comunității marginalizate. Nu în ultimul rând lipsa de încredere a comunităților locale limitează cooperarea lor în proiecte și implicarea, fiind necesare măsuri speciale cu ajutorul reprezentanților lor pentru a asigura participarea lor activă.

Abordarea DLRC vine să răspundă acestor constrângeri creând o platformă pentru cooperare și implicare, atât a membrilor comunității, cât și a altor actori locali, instituții și autorități, furnizori de servicii, mediul privat și societatea civilă, culte religioase etc.

Grupul de Acțiune Locală formal constituit este o premisa pentru a asigura capacitatea de a gestiona pe termen lung problemele de sărăcie și excluziune socială și proiectele corespunzătoare. Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) este principalul instrument folosit de GAL pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale în municipiul Hunedoara.

Abordarea DLRC în municipiul Hunedoara asigură o abordare integrată a intervențiilor, complementaritatea lor la nivel teritorial și sectorial, concentrând intervențiile pe problemele și locațiile prioritare și multiplicarea lor în special prin măsuri de tip soft, în zona extinsă de acțiune.

SDL a fost conceput pe o perioada de sase ani un orizont de timp suficient pentru a gestiona pe termen lung masurile si interventiile pentru a intelege ce functioneaza si ce nu, care sunt metodele si abordarile potrivite pentru a produce in cel mai eficient rezultatele asteptate. Aria de actiune a SDL este un teritoriu delimitat clar in care vor avea loc interventiile si include atat zonele marginalizate/ dezavantajate intr-un tot unitar cu zone urbane functionale.

Teritoriul SDL acopera mai mult de jumătate din suprafata teritoriului municipiului si include: o arie din partea de Nord si Nord Est a municipiului corespunzătoare cartierelor Micro 5 Micro 6 si Micro 7, unde avem cele mai multe zone marginalizate si dezavantajate, o arie din zona centrală a municipiului, o arie din partea de Sud-vest a municipiului, zona Castel, o arie în zona Piață (un grup de blocuri sociale) si o arie de case in partea de sud a orașului, Rotarilor-Hășdat. Pe teritoriul SDL au fost identificate zone distincte care permit analiza problemelor si adresarea lor prin interventii adaptate si anume: i) adaposturi improvizate, (ii) blocuri ghetou, (iii) zona de mixtă (preponderent blocuri si in proportie mica case) dezavantajată pe capital uman, (iv) zona mixta case si blocuri dezavantajata pe ocupare (v) zonă distinctă dezavantajată pe locuire (constand intr-un bloc de locuinte cu probleme de racordare la utilități, cu populație majoritară de etnie romă. Pentru a cunoaste in detaliu trasaturile comunitatii marginalizate si problemele cu care se confrunta, a fost realizat un studiu de referinta amplu, bazat pe metode cantitative si calitative, studiu ce permite si identificarea grupurilor tinta pentru interventii la nivel de gospodarie si individ.

Teritoriul SDL delimitat acopera o populatie de 13 803 persoane din care 1004 persoane de etnie roma declarata. Principalele probleme identificate sunt de natura locuirii, ocuparii, de natura capitalului uman dupa cum urmeaza:

1. Conditii de locuire precare;
2. Ocupare si angajabilitate scazuta a persoanelor din comunitatile marginalizate;
3. Calitatea scazuta a vietii a persoanelor cu venituri scazute si limitari de implicare in activitati generatoare de venituri;
4. Acces limitat al copiilor si tinerilor la servicii si activitati educative culturale si stiintifice;
5. Acces redus al persoanelor cu dizabilitati la servicii de asistenta si ingrijire;
6. Risc crescut al copiilor tinerilor de parasire timpurie a scolii, adictii, abuzuri, stil de viata nesanos;
7. Acces limitat la facilitati pentru petrecerea timpului liber si practicarea sportului;
8. Coeziune limitata in comunitate.

Problemele de mai sus au fost detaliate si analizate pentru fiecare identificandu-se, masuri posibile ce au trecut printr-un proces de prioritizare. Pe baza analizei si prioritatilor stabilite strategia a fost formulata in mod coerent pe patru obiective specifice, 8 masuri si 13 interventii de tip hard si soft.

Obiectivul general al SDL este reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în ZUM, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL a Municipiului Hunedoara.

Obiectiv specific 1: Până în anul 2023 cetățenii din comunitățile marginalizate din Municipiul Hunedoara vor avea conditii de locuit decente, acces facil și de calitate la utilități publice și infrastructură.

Obiectiv specific 2: Până în anul 2023 gradul de ocupare a comunităților marginalizate va crește, prin adaptarea forței de muncă la cerințele pieței și dezvoltarea unei atitudini proactive față de muncă și antreprenoriat.

Obiectiv specific 3: Până în anul 2023 va crește accesul grupurilor vulnerabile la **servicii de asistență medicală primară, educație de bază și servicii sociale** de bună calitate. Masurile se vor focaliza pe copii tineri, vârstnici și persoane cu dizabilități.

Obiectiv specific 4: Până în anul 2023 **comunitatea va fi responsabilizată** și implicată, iar imaginea comunităților marginalizate va fi îmbunătățită.

Orizontul de timp al strategiei este anul 2023.

Masurile de tip hard propuse sunt măsuri eligibile pentru a fi finanțate prin programul POR 2014-2020 și sau din alte fonduri și includ:

- Lucrări de reabilitare la blocuri de locuințe aflate în administrarea UAT;
- Lucrări de reabilitare amenajare spații pentru prestarea de servicii de ocupare (consiliere, instruire, formare, calificare);
- Lucrări de reabilitare, amenajare la spații pentru prestare de servicii sociale și educaționale;
- Lucrări de reabilitare amenajare în școli pentru servicii suplimentare de educație;
- Lucrări de amenajare spațiu urban deschis, locuri de joacă, teren sportiv.

Masurile de tip soft propuse sunt eligibile prin programul POCU sau finanțate din alte fonduri și includ:

- Servicii de educație, servicii sociale de sprijin, asistența consiliere grupuri vulnerabile, servicii de ocupare, organizare de evenimente pentru recreere, petrecerea timpului liber, servicii de întărire a comunității.

Prin intervențiile propuse se urmărește reducerea gradului de sărăcie și excluziune socială. Reducerea dimensiunii ZUMurilor cu 10% față de situația de referință și anume 350 de persoane este o țintă considerată în acest moment provocatoare dar realizabilă. Prin implementarea măsurilor SDL șapte blocuri de locuințe sociale, cu peste 300 de gospodării vor fi reabilitate, 4 spații publice deschise vor fi construite ca spații de joacă pentru copii și teren de sport, un centru de resurse pentru ocupare și un centru multifuncțional pentru servicii sociale vor fi amenajate pe teritoriul SDL, două școli vor beneficia de reabilitări și modernizări pentru asigurarea condițiilor de servicii suplimentare after school pentru copii și hranire. Peste 1200 de persoane vor beneficia direct de măsurile soft finanțate prin POCU dintre care peste 600 de persoane vor beneficia de servicii de ocupare integrate și 100 de persoane de formare profesională. Se așteaptă ca 670 de persoane să beneficieze de servicii în cadrul centrului multifuncțional. Serviciile se vor multiplica în afara centrului multifuncțional prin campanii de informare, conștientizare, evenimente sportive și culturale care va cuprinde și alți membrii ai comunității marginalizate. Indicatorii SDL pot atinge valori superioare prin extinderea activităților folosind resurse umane și materiale atrase pe baza de donații și voluntariat. Valoarea estimată a necesarului de finanțare este de 7 259 000 Euro din care 6 545 000 Euro din Fonduri europene structurale și de investiții FESI prin POR 2014 2020 și POCU 2014 -2020. Cea mai mare alocare revine obiectivului 1 (locuire 44%) urmat de obiectivul 3 (acces la servicii sociale- 31%), obiectivul 2 (ocupare 17%) și obiectivul 4 întărirea coeziunii comunității 3%. A fost prevăzută o alocare financiară pentru funcționarea GAL, pentru a-și putea îndeplini misiunea, în limitele stabilite ca și cost eligibil prin finanțarea POCU.

1. Prezentarea generală a municipiului Hunedoara

1.1 Principalele caracteristici geografice, incluzând hărți

Mun. Hunedoara este situat în Reg. Vest, în partea centrală a jud. Hunedoara și cuprinde: Hunedoara, localitatea Răcăștia, satele Boș, Groș, Hășdat și Peștișu Mare. **Suprafața** mun. este de 1625,04, 48 ha intravilan, 254,65 ha intravilanul localităților aparținătoare, total 1879,69 ha.

Conectivitatea rutiera: Mun. Hunedoara se află la 11 km de E79; 20 km de Autostrada A1, legătură Sebeș-Sibiu și în viitor, cu Mun. București și Arad-Nădlac-Ungaria spre vest. Este străbătut de DN 68B care face legătura cu E68. Este poziționat la 14 km de Mun. Deva, care va fi traversat de Coridorul IV Pan European; se leagă prin DN68B la drumul magistral DN7. **Conectivitatea feroviara:** Mun. este conectat la Magistrala 200 Brașov-Sibiu-Simeria-Arad-Curtici, magistrala secundară 310 Arad-Chișineu-Criș-Oradea și 202 Simeria-Petroșani. Este străbătut de calea ferată Simeria-Hunedoara, fiind capăt de linie pe acest tronson, având acces rapid la magistrala principală 200 a rețelei TEN-T.

Conectivitatea aeriana: Mun. Hunedoara este situat la 125 km de Aeroportul Internațional din Sibiu, 157 km de Aeroportul Internațional „Traian Vuia” din Timișoara, 194 km de Aeroportul Arad.

Conectivitatea navala: În regiunea Vest, Dunărea este navigabilă pe tronsonul Baziaș-Orșova, râul Bega pe o lungime de 40 km, râului Mureș. În Mun. Hunedoara, acestea sunt interesante prin prisma distanțelor rutiere între localitate și centrele importante din Reg.Vest: HD-TM:175 km; HD-AR: 171 km; HD-AB:75 km;HD-Deva:14 km. **Relieful** este deluros-muntos, 300-400m altitudine la care se adaugă Valea Cernei, străbătută de râul Cerna. Mun. Hunedoara este plasat într-o zonă depresionară, pe latura de est a Munților Poiana Ruscă, ce ține de unitatea geomorfologică depresiunea Petroșani-Hațeg-Strei, care a funcționat ca golf al depresiunii Transilvaniei. **Clima** este de tip continental-temperată. Media anuală a temperaturii este 9,6°C, media cea mai rece: - 2,8 °C, media cea mai caldă: 20,2 °C, amplitudinea medie: 23 °C. Se caracterizează prin 3 luni reci și umede, 9 luni temperate, timpul în care cad precipitații reprezentând 24,7% din an. Vara sunt nori puternic dezvoltăți pe verticală, iar mase de aer umede, instabile provoacă căderea de ploi cu caracter torențial. **Vegetatia.** Flora este bogată, presărată de elemente balcanice și mediteraneene. În pajiști și fânețe sunt plante ierboase, specii de trifoi, plante efemere colorate. În subzona pădurilor de fag și gorun, în areale din partea superioară a mun., gorunul se instalează pe coastele sudice iar fagul pe crestele estice.

Rețeaua hidrografică este reprezentată de râul Cerna și afluenții săi, având un bazin de recepție de 748 km². Lacul de acumulare Cinciș-Cerna, la 7km de Hunedoara, ocupă o suprafață de 260 ha, cel mai mare lacal județului, are un bazin de recepție de 466,7 km², capacitate 27 mil. m³.

Resursele naturale: zăcăminte de piatră, minereuri feroase și neferoase, lemn, talc și potențial în creșterea animalelor.

Harta județului Hunedoara

Figură 1 Pozitionarea geografica

Harta municipiului Hunedoara

1.2 Populația și caracteristicile demografice

Municipiul Hunedoara face parte din sistemul de orașe mici și mijlocii din vestul României, ocupând alături de Municipiul Deva pozițiile 36, respectiv 35 în ordinea descrescătoare a numărului de locuitori la recensământul din 2011 în lista localităților urbane ale României, din 317 în total, și formând împreună cu acesta un binom urban polarizator pentru arealele din jur.

Potrivit rezultatelor ultimului recensământ al populației și locuințelor, județul Hunedoara avea în octombrie 2011 o populație de 418.565 locuitori, din care 313.918 (75%) locuiau în mediul urban și 104.647 (25%) - în mediul rural. La aceeași dată, din totalul populației 214.584 erau femei (51.3%) și restul de 203.981- bărbați. Față de situația existentă la recensământul anterior, populația stabilă a scăzut cu 67.1 mii persoane (din care, 34.8 mii femei).

Din cauza scăderii continue a populației, în perioada 2002–2010 a scăzut în același ritm și densitatea populației de la 764 locuitori/km² în 2002 la 714 locuitori/km² în 2010.

Distribuția pe grupe de vârstă a populației relevă un procentaj de 53% din totalul populației reprezentat de populația matură / aptă de muncă (20÷64 ani). Ponderea populației în vârstă de 85 de ani și peste are o valoare mai mică față de nivelul înregistrat la nivel județean, respectiv 0,73% față de 1,1%, iar grupa sub 5 ani este de numai 2.791 locuitori, din care 1.410 de sex masculin.

Distribuția populației municipiului Hunedoara pe categorii de vârstă, anul 2012

Grupe de vârstă	Total	Pondere	Barbati	Femei
	60525	100%	29219	31306
0-14	8609	15%	4292	4317
15-64	41572	68%	20489	21083
>65	10247	17%	4325	5922

În cazul în care se are în vedere gruparea populației numai în două categorii distincte, sub 40 de ani și mai mare de 40 de ani (inclusiv 40 de ani), atunci obținem de asemenea un indicator reprezentativ privind gradul de îmbătrânire al populației. Datele analizate în acest caz, arată ca pe structura pe vârste a populației municipiului Hunedoara din anul 2011, reies următoarele valori: 26.957 locuitori au vârsta mai mică de 40 de ani, iar restul, 33.568 locuitori au vârsta mai mare sau egală cu 40 de ani. Procentual, aceste valori reprezintă 44,54% și 55,46%. Concluzia este și de această dată clară: populația municipiului Hunedoara este preponderent adultă.

În perioada 2000-2012, populația municipiului a înregistrat permanent un spor natural negativ, ceea ce conduce, desigur, la o populație preponderent matură, îmbătrânită. Referitor la numărul de nașteri, acestea au avut o evoluție fluctuantă, fără să se evidențieze o tendință clară. Referitor la structura populației municipiului Hunedoara după etnia declarată cu ocazia recensământului din anul 2011, aceasta se prezintă astfel: populația majoritară, 84%, este de etnie română (50.780 locuitori); un procent semnificativ îl deține populația de etnie maghiară, 2.803 locuitori - 4,6%, iar pe locul următor se situează populația de etnie romă, cu o proporție de 1,6%. Numărul populației de etnie germană este de numai 171 persoane, ceea ce conduce la un procent de 0,28%.

Cele mai recente date statistice privind populația municipiului Hunedoara sunt furnizate de INS prin indicatorul populația după domiciliu la 1 ianuarie 2017. Se observă o diminuare continuă a populației totale în intervalul 2011-2017 de la 77.713 locuitori în 2011 la 73.634 în 2017, adică o reducere de 5,25%, rezultând astfel o depopulare a municipiului. Din totalul populației în anul 2017 (73.634 locuitori), repartizarea populației pe categorii de vârstă este: 0-19 ani, 17,56%; 20-29 ani, 12,26%; 30-39 ani, 14,86%; 40-49 ani, 19,31%; 50-85 ani și peste, 36,01%; rezultă astfel gradul ridicat de îmbătrânire a populației din municipiu, ponderea redusă a populației tinere în total populație.

Din totalul populației în anul 2017, 48% sunt femeii și 52% sunt bărbații.

Pe categorii de vârstă, în anul 2017 raportat la 2011, populația tânără înregistrează scăderi semnificative iar populația îmbătrânită cunoaște creșteri importante: 0-19 ani, -12%; 20-29 ani, -20%; 30-39 ani, -16%; 40-49 ani, +12%; 50-85 ani și peste, +2%; 75-85 ani și peste, +35%; 60-74 ani, +2%, rezultă astfel că populația cu vârsta cuprinsă între 0-39 ani scade semnificativ pe când populația cu vârsta cuprinsă între 40-85 ani înregistrează o evoluție pozitivă, în special pe segmentul de vârstă cuprins între 75-85 ani.

În ceea ce privește educația la nivelul Municipiului Hunedoara, în conformitate cu datele furnizate de către INS, se constată o reducere semnificativă a populației școlare totale și pe categorii de educație în perioada 2002-2016. Astfel că în anul 2016 populația școlară totală era de 10268 persoane iar în anul 2002 (15.366 persoane), respectiv o diminuare de 33,17%. Dacă ne referim la perioada 2012-2016, se observă aceeași tendință de diminuare a populației școlare totale de la 11490 persoane în anul 2012 la 10268 persoane în anul 2016, adică o diminuare de 10,64%. Referitor la elevii înscriși în învățământul preuniversitar datele arată astfel: 2002- 12273 persoane, 2012- 9250 persoane, 2016- 8093 persoane, respectiv o diminuare a populației școlare de 12,51% în anul 2016 comparativ cu 2012. De asemenea nr. studenților a scăzut substanțial în perioada analizată: 2002-1151 persoane, 2012- 655 persoane, 2016- 555 persoane, respectiv o diminuare de 15,27% în anul 2016 comparativ cu 2012 și de 51,78% în 2016 raportat la 2002.

Conform datelor disponibile de la Institutul Național de Statistică, la nivelul anului 2016, în mun. Hunedoara au fost înregistrați un număr total de 10.268 copii/elevi/studenți, repartizați astfel: 1.316 creșe și grădinițe; 2.199 învățământ primar (inclusiv învățământul special); 2.074 învățământ gimnazial (inclusiv învățământul special); 2.261 învățământ liceal; 221 învățământ profesional; 1.135 învățământ postliceal (inclusiv învățământul special); 203 învățământ de maștri; 859 învățământ superior public.

Reducerea populației școlare este o consecință firească a diminuării populației tinere și implicit a natalității.

1.3 Patrimoniul natural

Patrimoniul natural al municipiului Hunedoara include 7 parcuri, o zona protejată și alte spații verzi, conform datelor furnizate de Primăria Municipiului pentru anul 2013, respectiv: Parcul Tineretului, Parcul Corvin, Parcul Central, Parcul Postei, Parcul Libertății, Parcul Gării, Parcul Ciocarliei, Padurea Chizid (Este arie protejată).

În ultimii ani Municipiul Hunedoara a avut o politică de conservare și modernizare a spațiilor verzi existente și de extindere a acestora prin amenajarea terenurilor virane. Municipalitatea a întocmit registrul spațiilor verzi din municipiul Hunedoara ca instrumente principale de gestionare a acestora. În 2014 Hunedoara înregistrează 27,2 mp pe cap de locuitor spații verzi (conform datelor de INS pentru anul 2014), municipiul Hunedoara depășește municipiul reședință de județ Deva care are 17,4 mp/loc și celelalte reședințe de județ ale regiunii. Cele mai importante obiective de agrement includ zona istorică Centrul Vechi, Padurea Chizid Strandul municipal.

Padurea Chizid este o arie naturală protejată de interes național, ce corespunde categoriei "rezervație naturală de tip botanic". Rezervația se întinde pe o suprafață de 50 ha, fiind un important document fitogeografic ce prezintă etajarea forestieră și înrunește diversitatea ecosistemelor de tip botanic.

Raul Cerna traversează orașul însă nu este valorificat în prezent pentru agrement. Portofoliul de proiecte al strategiei de dezvoltare a municipiului Hunedoara prevede proiecte de investiții pentru valorificarea acestei resurse naturale pentru turism și agrement.

Calitatea mediului și starea aerului sunt puternic influențate de extensia mare a zonei industriale care, cu toate că a fost diminuată semnificativ în ultimii 20 de ani, reprezintă încă astăzi aproximativ 33% din totalul suprafeței municipiului, ajungând până la aproximativ 700 ha. Suprafețele de teren industriale în Hunedoara, zona industrială împarte orașul în două, făcând dificilă extinderea lui. Această proporție mare a zonei industriale coroborată cu un sistem rutier defectuos provoacă un grad ridicat de poluare. Fierul vechi din zona industrială dezafectată reprezintă o sursă de venit pentru numeroase persoane fără loc de muncă fiind o alternativă acceptabilă la o angajare. Traficul constituie o importantă sursă de poluare a mediului urban, atât prin numărul mare al autovehiculelor, cât și prin cantitatea de substanțe poluante evacuate.

Utilizarea de autobuze (normale, articulate) fabricate în perioada 1996-1997, implică de asemenea și lipsa cost-eficienței, pe lângă poluare. În condițiile în care rapoarte ale operatorului de transport local arată un consum mediu de 65 litri/100 km pentru autobuzul articulat și 45 litri/100 km pentru celelalte autobuze. Flota amplă de vehicule grele de marfă ale principalilor investitori economici concentrați în zona de nord (Draexlmaier, ArcelorMittal) tranzitează porțiunea nordică a intravilanului, cu efect de poluare a zonelor de locuit adiacente (Micro 5).

Agenția pentru Protecția Mediului Hunedoara, în baza unor acorduri a primit în dotare 4 stații automate de monitorizare a calității aerului. Concomitent cu determinările prin stațiile automate, monitorizarea calității aerului în mun. Hunedoara este asigurată de 5 stații de tip industrial de recoltare cu tipul de determinare manual. Conform principalilor indicatori de calitate ai aerului, în anul 2012 nu au fost înregistrate depășiri la niciuna dintre stațiile de monitorizare ale pragului de alertă și nici ale pragului de informare, conform Legii nr. 104/2011.

Monitorizarea apelor subterane se face în special pentru apele freatice, în vederea evaluării potențialului de potabilizare al acestora. În municipiul Hunedoara calitatea apelor subterane este urmărită prin intermediul laboratoarelor din cadrul DAD (Direcția Apelor Deva) și SC APA PROD SA Deva, pe baza datelor furnizate de probele recoltate de forajele de rețea.

Municipiul Hunedoara este situat pe Valea Cernei la poalele Muntilor Poiana Ruscă, cu deschidere spre Valea Muresului și principalele cai de comunicații feroviare și rutiere naționale și europene.

Râul Cerna are o alimentare mixtă și anume 54% din apele subterane și 47% din apele de suprafață, pe parcursul lui constatându-se schimburi sensibile în unele sectoare între apele subterane și cele de suprafață. Râul Cerna este poluat cu apele uzate cu conținut ridicat de calciu, astfel că în amonte de barajul de acumulare are capacitatea biogenetică 6, iar până la Hunedoara, aceasta ajunge la 0. Până la barajul Cinciș, Cerna este de categoria a II de calitate, iar după Hunedoara este complet degradat. Principalele surse de poluare de pe cursul râului Cerna sunt: unitățile siderurgice, unitățile de producere a materialelor de construcție. Referitor la calitatea apei potabile în anul 2012, toți indicatorii de calitate, atât cei chimici, cât și cei bacteriologici s-au încadrat în limitele prevăzute de Legea nr. 458/2002 completată cu Legea nr.31/2004.

Apa uzată colectată de pe raza municipiului Hunedoara este transportată printr-un colector spre stația de epurare Sântuhalm, recent modernizată prin fonduri europene.

1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural

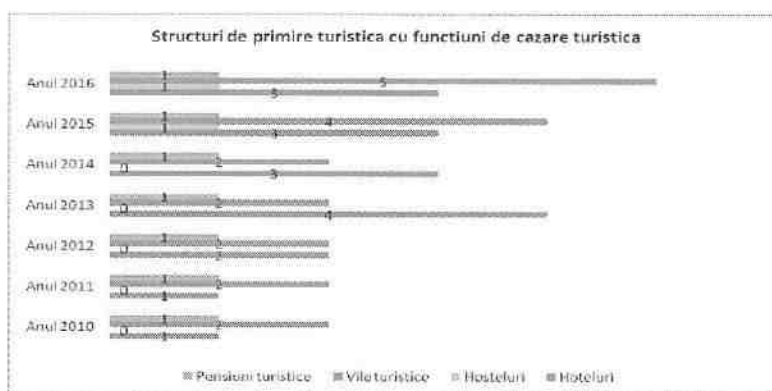
Analiza situației existente privind patrimoniul cultural construit al municipiului Hunedoara s-a realizat în baza "Listei monumentelor istorice, 2010" publicată de către Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, prin Institutul Național al Patrimoniului. Această listă conține pentru județul Hunedoara un număr de 520 de poziții. Municipiul Hunedoara detine o ofertă turistică bogată, prin care să poată fi atrasă o gamă largă de categorii de turiști, și care să acopere întreaga perioadă a anului, care cuprinde: vestigii arheologice aparținând unor perioade istorice diferite (situri arheologice, așezări istorice, clădiri, etc.); ansambluri și clădiri istorice (castel); biserici diverse (ortodoxă și reformată). Faptul că Hunedoara este cel mai mare oraș din județul Hunedoara și deține o poziție centrală din punct de vedere geografic, constituie elemente de potențare a beneficiilor care pot fi atrase de pe urma celorlalte obiective sau zone protejate din cadrul județului Hunedoara.

Ca locații de cultură, reprezentative pentru municipiul Hunedoara sunt Castelul Corvinilor, Casa de Cultură, Galeria de Arte și Biblioteca Municipală Hunedoara. Castelul Corvinilor, important monument laic de arhitectură gotică din România, situat pe malul pârâului Zlaști, pe un pînten stîncos, a fost înălțat începând cu sec. XIV pe locul unui castru regal dăruit nobilului român Voicu. Pentru cei atrași de evul mediu, castelul reprezintă un monument singular în România și printre cele mai atractive din spațiul european.

Monumentele istorice din mun. Hunedoara, după tipul lor sunt: 1 site arheologic, 7 așezări istorice, 1 ansamblu urban, 1 castel, 6 clădiri, 4 biserici (3 ortodoxe, 1 reformată).

Pădurea Chizid – rezervație naturală Pădurea Chizid este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală de tip botanic), situată în județul Hunedoara, o parte a ei găsiindu-se pe teritoriul administrativ al municipiului Hunedoara.

Figură 2 Structuri de primire turistică

Sursa: Institutul Național de Statistică, tempo online, prelucrare

Sosiri ale turistilor in structuri de primire turistica Municipiul Hunedoara 2010 - 2016							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Nr. pers.	Nr. pers.	Nr. pers.	Nr. pers.	Nr. pers.	Nr. pers.	Nr. pers.
Total	8552	7966	8469	9315	13697	26325	20418
Hoteluri	6204	6173	7103	8283	12533	18533	13803
Hosteluri						3069	913
Vile turistice	1380	1408	1366	1032	1164	4723	5642
Pensiuni turistice	968	385					60

Sursa: INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA

Tabel 1 Date statistice turisti in Municipiul Hunedoara

Din analiza ultimelor ani, rezultă că numărul unităților de primire a crescut de la 4 astfel de unități în anul 2010 la un număr de 10 unități, în anul 2016.

În perioada 2010-2016 nr. turistilor din municipiul Hunedoara a înregistrat o creștere semnificativă, de 139% în anul 2016 raportat la 2010; cu toată aceasta în anul 2016 nr. turistilor a scăzut cu 5907 față de anul precedent. Dacă ne referim la tipul de unitate de primire turistică, 67,60% dintre turiști s-au cazat în hoteluri în anul 2016 iar restul în vile, pensiuni, hosteluri.

Durata medie a unui sejur este mai mică de 3 zile, valoarea medie cea mai mare fiind înregistrată în anul 2005, respectiv 2,61 zile. Concluzia evidentă este aceea că, în general, municipiul Hunedoara nu a reprezentat un obiectiv turistic în sine, ci un loc de tranzit.

Tipurile și formele de turism practicate sunt: turism cultural, urban, religios, științific, de tranzit, recreativ.

În ceea ce privește numărul vizitatorilor la unicul muzeu din oraș, respectiv Muzeul Castelul Corvinilor, acesta a crescut foarte mult, marcând o valoare aproape dublă în anul 2014, față de anul 2012 (230.221 mii vizitatori în 2014, față de 114.000 mii în anul 2012).

1.5 Locuirea și accesul la utilități

Numarul locuintelor existente, impartite pe forme de proprietate precum si suprafata locuibila pe forme de proprietate, in perioada 2010-2016, este prezentata in cele doua tabele de mai jos. In perioada analizata, 2010-2016, numarul total al locuintelor a cunoscut o crestere usoara de 4,37% in 2016 raportat la 2010 si de 0,13% in 2016 comparativ cu 2015. Peste 90% din totalul locuintelor sunt proprietate privata.

In ceea ce priveste suprafata locuibila totala, in perioada 2010-2016, inregistraeaz o crestere continua anuala, respectiv de 21.21% in anul 2016 raportat la 2010.

În ceea ce privește calitatea locuirii, toate spațiile de locuit existente pe suprafața intravilană a municipiului Hunedoara, dispun de alimentare cu energie electrică, iar majoritatea sunt conectate la rețeaua de apă, canalizare și de încălzire termică (centrală sau proprie).

Forme de proprietate	Unitatea de masura	Ani						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total	Nr.	28213	29224	29266	29294	29366	29408	29446
Proprietate publica	Nr.	898	688	686	675	668	649	640
Proprietate privata	Nr.	27315	28536	28580	28619	28698	28759	28806

Tabel 2 Locuinte existente la sfarsitul anului pe forme de proprietate - Municipiul Hunedoara

Sursa: INS

Forme de proprietate	UM	Ani						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total	M.p.	992827	1177582	1180958	1184213	1193567	1199100	1203412
Proprietate publica	M.p.	15052	15824	15758	15389	15181	14444	14128
Proprietate privata	M.p.	977775	1161758	1165200	1168824	1178386	1184656	1189284

Tabel 3. Suprafata locuibila existenta la sfarsitul anului pe forme de proprietate- Municipiul Hunedoara Sursa: INS

În Mun. Hunedoara, alimentarea cu apă potabilă are următoarele surse: Sursă principală de suprafață: Hobița, Sursă secundară de suprafață: Lacul Cinciș, Sursă subterană secundară: 5 foraje, din care 2 funcționale. În localitatea aparținătoare Peștișu Mare există rețea de distribuție a apei. In Răcăștia, Hășdat, Zlaști, Boș nu dispun de alimentare cu apă în sistem centralizat.

În Municipiul Hunedoara există un sistem de colectare a apelor de canalizare în sistem centralizat. Gradul de conectare la rețeaua de canalizare este de aproximativ 80% și se are în vedere creșterea lui la 90%. Cei 124 km ai rețelei simple de canalizare sunt distribuiți doar în mediul urban, urmând ca în viitor să se extindă și în mediul rural.

Sistemul de iluminat public este realizat pentru toată suprafața urbană a municipiului Hunedoara, fără excepții, având și o extensie extraurbană pe DN68B către Deva.

La nivel județean, Județul Hunedoara ocupă locul 2 în cadrul regiunii, cu 189.455 locuințe dotate cu instalație electrică, respectiv 97,9%, situându-se puțin sub media regională. Furnizarea energiei

electrice primare în municipiul Hunedoara se face de către S.C.Filiala de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice "Electrica Banat" Sucursala Hunedoara.

Furnizarea energiei electrice primare în municipiul Hunedoara se face de către S.C.Filiala de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice "Electrica Banat" Sucursala Hunedoara. Referitor la cantitatea de gaze naturale distribuită, aceasta prezintă variații. Astfel, se poate observa o creștere bruscă a valorii pentru anul 2001 față de cea din anul 2000, urmată de o scădere cu aproximativ 20% pentru anii 2002-2005. În anul 2006 se constată o scădere cu peste 56% față de anul anterior. În continuare, pentru perioada 2006-2012, valorile rămân aproximativ constante (variații sub 10%). Anul 2013 prezintă o valoare aproximativ egală cu cea din anul anterior, dar volumul de 28.310 mii mc reprezintă mai puțin de jumătate din valoarea echivalentă anului 2000.

În Municipiul Hunedoara și comunele aparținătoare depozitarea deșeurilor menajere se face centralizat, fără a dispune de rampe de gunoi ecologice autorizate. În prezent, este depozitată cea mai mare parte a deșeurilor municipale generate la groapa de gunoi din comuna Băcia, aflată la 20 km distanță de municipiul Hunedoara. Serviciul de salubritate este realizat prin 2 operatori independenți, specializați în funcție de tipurile de deșeuri colectate, astfel: SC SALUB SA (Ploiești), care asigură preluarea și transportarea deșeurilor menajere; SC PROSERV SA (Hunedoara), care asigură operarea deșeurilor reciclabile.

1.6 Profilul economic (ocupare și mediul de afaceri la nivel local)

În anul 2014 pentru municipiul Hunedoara, ITM Hunedoara, a furnizat următoarele informații: numărul de angajatori cu salariați activi: 1.380 (medie lunară), numărul de salariați activi: 14.350, numărul de contracte individuale de muncă active: 14.500 (medie lunară).

Numărul mediu de salariați a cunoscut o evoluție oscilantă, pentru întreaga perioadă de referință (2000-2012). Pentru anul 2012, față de anul 2000, numărul de salariați a cunoscut o diminuare cu 32,6%, respectiv de la 22.155 salariați în anul 2000 la 14.935 salariați în anul 2012. Un nivel maxim poate fi stabilit în anul 2002 cu 22.327 de salariați și un nivel minim, de 14.935 salariați în 2012. Pentru perioada 2007-2012 se poate evidenția un trend constant de diminuare a numărului de salariați care se datorează, în special, fenomenului de migrație a forței de muncă, scăderea fiind de 28,9% (21.014 salariați în 2007, respectiv 14.935 salariați, în 2012).

Evoluția numărului mediu de salariați este legată în mod direct cu schimbările petrecute în principala ramură de activitate a municipiului-industria. Astfel, dacă în anul 2000 în industrie activau 57,8% din totalul salariaților (12.914 salariați din numărul mediu de 22.327), în anul 2012 acest domeniu rămâne pe primul loc al acestui clasament, dar cu o pondere de 30,9% (5.495 salariați din totalul de 14.935).

În ceea ce privește distribuția salariaților pe domenii de activitate, o primă observație trebuie să se refere la aportul nesemnificativ al agriculturii, pentru toată perioada 2000-2012.

Nr. crt	Domeniul de activitate	2000		2012		Schimbare 2012 față de 2010
		Număr	Pondere	Număr	Pondere	
1.	Industria	12914	58,29%	5495	36,79%	-57%
2.	Comerț	2981	13,46%	4520	30,26	+52%

3.	Sănătate și asistență socială	1520	6,86%	1304	8,73%	-14%
4.	Învățământ	1337	6,03%	992	6,64%	-26%
5.	Construcții	1126	5,08%	642	4,30%	-43%
6.	Transporturi și poștă	824	3,72%	387	1,26%	-53%
7.	Administrație publică	246	1,11%	248	2,61%	+1%
8.	Activități financiar bancare și de asigurări	203	0,92%	220	1,66%	+8%
Numărul mediu de salariați		22155	100%	14935	100%	-33%

Tabel 4. Evoluția distribuției salariaților pe domenii de activitate

Astfel, în anul 2000 industria deținea primul loc cu o pondere de 58%, iar comerțul locul secund cu ponderea de 13%. Acest clasament se păstrează și în anul 2012, dar se observă o creștere puternică a ponderii comerțului (30%), în defavoarea industriei (37%).

Locurile următoare marchează importanța acordată domeniului social, ele fiind ocupate de *sănătate și asistență socială* (7% în 2000, respectiv 9% în 2012) și *învățământ* (6% în 2000, respectiv 7% în 2012). Trebuie observată, de asemenea, creșterea procentelor pentru cele două domenii de activitate, cea mai semnificativă fiind în cazul salariaților din sănătate și asistență socială.

Raportat pentru anul 2013, municipiul Hunedoara concentra la nivel județean 0,25% din totalul firmelor înregistrate – respectiv 1.512, din care firme cu capital străin 92, adică 6%.

Raportată la totalul intravilanului municipiului Hunedoara, zona industrială reprezintă astăzi aproximativ 33%, o suprafață de 700 ha. În Hunedoara, zona industrială împarte orașul în două, făcând dificilă extinderea lui. Această proporție mare a zonei industriale coroborată cu un sistem rutier defectuos provoacă conform studiului de evaluare ambientală un grad mare de poluare.

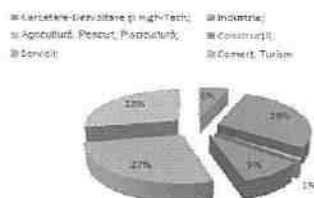
Municipiul Hunedoara și localitățile aparținătoare dispun de o gamă amplă de resurse naturale: minereuri feroase, zăcăminte de piatră, lemn. Ramurile industriale specifice municipiului Hunedoara sunt siderurgia, mineritul, exploatarea și prelucrarea lemnului, industria alimentară și cea artizanală. În ultimii ani s-a dezvoltat industria ușoară, în special cea de textile, încălțăminte, covoare și pielărie.

Înainte de anul 2005 s-au înființat la nivelul municipiului Hunedoara în jur de 1000 IMM-uri, care aveau împreună 6200 salariați, cei mai mulți angajați la TALC DOLOMITA SA și RECOM SID SA (cu 240, respectiv 210 salariați în 2005). Prima firmă activă în extracția pietrei pentru construcții, iar cea de-a doua în fabricarea de construcții metalice. Mai existau 3 întreprinderi mari și 2 foarte mari, care concentrau 37,6% din totalul salariaților din mediu privat și contribuiau cu peste 49% la realizarea cifrei totale de afaceri din anul 2005. Acestea erau CORVIN SHOES SRL, NOVELLO EC SRL, STAR CONF SRL, I.C.S.H. SA și ARCELORMITTAL HUNEDOARA SA, ultima având peste 2000 salariați și o cifră de afaceri în jur de 585 milioane lei, la bilanțul financiar din 2005. Primele trei firme aveau între 300-400 salariați și activau în industria ușoară. I.C.S.H. SA este firmă de construcții, iar ARCELORMITTAL se ocupă cu producția de metale feroase și feroaliaje.

După anul 2005 până în 2009 mai apar încă 850 de firme, majoritatea firme mici, dintre care aproximativ jumătate nu-și declarau bilanțul pentru anul 2009, pe fondul crizei economice

devenind inactive sau suspendându-și temporar activitatea. Din aceste motive în anul 2009 s-a înregistrat o scădere a numărului de salariați cu 13% pe total municipiu față de 2005 și o scădere cu 10,5% a cifrei de afaceri, chiar dacă numărul firmelor nou create era mai mare cu 80% în 2009 față de 2005.

În anul 2012, în "TOP-ul firmelor din județul Hunedoara", clasament realizat de către Camera de Comerț și Industrie a județului Hunedoara, figurau 115 societăți comerciale cu sediul în municipiul Hunedoara. Realizarea topurilor firmelor din județe se face pe 6 domenii de activitate: Cercetare-

Dezvoltare și High-Tech; Industrie; Agricultură, Pescuit, Piscicultură; Construcții; Servicii; Comerț, Turism.

În figura de mai jos este realizată o repartiție a celor 115 societăți comerciale din Municipiul Hunedoara, pe domenii de activitate.

Repartiție a celor 115 societăți comerciale din Municipiul Hunedoara, pe domenii de activitate.

După cum se observă, ponderea cea mai mare este reprezentată de firmele din domeniile: industrie, comerț și turism, respectiv servicii, cu procentaje aproximativ egale, cele trei domenii de activitate reprezentând aproximativ 75% din total.

Siderurgia este reprezentată în municipiul Hunedoara de cel mai mare combinat siderurgic din România, fostul *Combinatul Siderurgic Hunedoara – Siderurgica S.A.*, în prezent S.C. ArcelorMittal Hunedoara. La nivelul anului 2011 erau 820 de angajați. Combinatul siderurgic ArcelorMittal Hunedoara, subsidiară a celui mai mare producător de oțel din lume ArcelorMittal, a consemnat în anul 2010 o cifră de afaceri de 282,4 milioane de lei, în scădere cu aproape jumătate față de nivelul anului 2008 (592 milioane lei) și pierderi de 64,4 milioane de lei. În anul 2011, a înregistrat o cifră de afaceri de 388 milioane lei (91,7 milioane euro). Creșterea a fost cu 37% față de 2010 și în același timp, pierderile au scăzut la 19,8 milioane lei, mai mici de 3,2 ori, față de anul precedent.

În anul 2012, cu un număr de 800 de angajați, societatea a înregistrat o cifră de afaceri de 435,6 milioane lei (98 milioane euro), în creștere cu 12,2% față de nivelul de 388 milioane lei atins în 2011, însă pierderile aproape s-au dublat, la 37,6 milioane de lei (8,4 milioane euro). Totodată, vânzările companiei au crescut în volum de aproape trei ori față de 2011, susținute în special de livrările pe piața turcă.

Industria de prelucrare a lemnului este una dintre ramurile vechi ale industriei. În Municipiul Hunedoara, industria de exploatare și prelucrare a lemnului este reprezentată de S.C. Ameritech S.A., societate care a fost înființată în anul 2003, cu capital american și românesc.

Principalele companii din sectorul industrial:

- Dar Draxlmaier Automotive – Hunedoara este una din cele 60 de locații ale firmei care are reprezentanțe în peste 20 de țări. S-a înființat în anul 2010 având ca principal obiect de activitate fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și motoare de autovehicule.

- ArcelorMittal Hunedoara SA face parte din grupul ArcelorMittal, lider mondial în producția oțelului, activând în peste 60 de țări. La Hunedoara compania produce oțel și profile lungi turnate continuu și laminate la cald.

Principalii angajatori, pentru 2013: Draxlmaier Automotive SRL - 1 516 angajați, Spitalul Municipal „Dr.Alexandru Simionescu” – 831 angajați, ArcelorMittal Hunedoara - 585 angajați.

În cadrul județului Hunedoara a fost dezvoltat Parcul Industrial Hunedoara, singura structură de afaceri din Regiunea Vest autorizată conform ordonanței guvernului nr. 65/30.08.2001, precum și legii nr. 490/11.07.2002. Suprafața parcului este de 193.000 mp, împărțită în 26 de parcele cu suprafețe de 2.500-10.000 mp. Parcelarea este flexibilă, pentru a se putea satisface solicitările specifice ale investitorilor.

Începând cu anul 2016 municipiul Hunedoara pune la dispoziție o Clădire- Structură de Sprijinire a Afacerilor care are spații repartizate pentru un număr de 27 birouri, restaurant cu autoservire și o sală de conferințe cu o capacitate de 200 de locuri. Această clădire va dispune de toate facilitățile necesare.

Someri	Unitate de masura	Perioade						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total	Nr.	2001	1001	1347	1426	1088	1013	983
Masculin	Nr.	1122	499	662	801	553	487	509
Feminin	Nr.	879	502	685	625	535	526	474

Tabel 5 Someri inregistrați- Municipiul Hunedoara Sursa: INS

În ceea ce privește numărul total de someri înregistrați, se constată o reducere semnificativă a acestora în perioada 2010-2016, astfel ca se diminuează cu 51% în 2016 comparativ cu 2010. Referitor la distribuția pe sexe, în anul 2010, 56% dintre someri erau bărbați și 44% femei; în anul 2016, 52% erau bărbați și 48% femei.

1.7 Instituții locale și servicii publice

Municipiul Hunedoara dispune de o rețea de instituții educaționale care asigură toate nivelele de educație și formare, de la grădinițe până la instituțiile de învățământ superior. Structura unităților de învățământ preuniversitar la nivelul anului 2013 cuprinde 9 unități de învățământ, dintre care: 2 grădinițe, 2 școli din învățământul primar și gimnazial și 5 licee.

Unitățile de învățământ preuniversitar înregistrate ca funcționale în anul 2013 sunt următoarele:

- Grădinițe: Grădinița cu Program Prelungit Nr. 1; Grădinița „DUMBRAVA MINUNATĂ”.
- Școli gimnaziale: Școala Gimnazială Nr.1; Școala Gimnazială Nr.2.
- Colegii și licee: Colegiul Economic "EMANUIL GOJDU", Colegiul Tehnic "MATEI CORVIN", Colegiul Național "IANCU DE HUNEDOARA", Colegiul Național de Informatică "TRAIAN LALESCU", Liceul Tehnologic "CONSTANTIN BURSAN".
- Alte unități: Creșa Săptămânală Nr. 1 "CĂSUȚA CU PITICI", Clubul Copiilor și Elevilor Hunedoara, Clubul Sportiv Școlar Hunedoara, Centrul de Pedagogie Curativă Hunedoara.

Numărul total al elevilor înscriși în anul școlar 2011-2012 a fost repartizat astfel: 1.585 grădiniță, 2.430 învățământ primar, 2.480 învățământ gimnazial, 2.915 învățământ liceal.

Numărul personalului didactic echivalent din cadrul acestor instituții de învățământ: 110 grădiniță, 136 învățământ primar, 202 învățământ gimnazial, 190 învățământ liceal.

În municipiul Hunedoara există un număr de 4 cabinete medicale școlare și 4 cabinete școlare stomatologice, care deservesc elevii care frecventează unitățile de învățământ din localitate, în timpul programului școlar.

La nivelul municipiului Hunedoara funcționează 12 centre sociale de zi și de noapte, care vin în sprijinul populației, oferind adăpost pe timp de noapte persoanelor străzii, centre sociale și de recreere pentru persoane vârstnice și centre pentru educație nonformală și voluntariat.

Populația municipiului Hunedoara beneficiază de servicii publice medicale în cadrul spitalului Municipal "Dr. Alexandru Simionescu". De asemenea în cadrul Unității de Asistență Medico-Socială „Părintele Arsenie Boca” (unitate administrată de Direcția de Asistență Socială) pensionarii pot beneficia contra cost de servicii de îngrijire la domiciliu.

Referitor la spațiile de petrecere a timpului liber, pe raza municipiului se regăsesc 8 parcuri și zone de agrement.

În prezent există un număr de 31 de locuri de joacă, amplasate în cartierele municipiului Hunedoara.

Cabinetele medicale de familie private au crescut în mod considerabil de la 5 cabinete în 2004 la 30 în anul 2012, pe când în sectorul public au scăzut în mod semnificativ de la 34 în 2004 la 12 în 2012.

1.8 Organizații ale societății civile

În municipiul Hunedoara au fost inventariate 46 de asociații și fundații care au ca și scop susținerea comunității și a populației vulnerabile, sinteza listei acestora fiind prezentată în tabelul de mai jos. Aceste asociații și fundații au o influență semnificativă în dezvoltarea comunității pe diverse paliere.

Nr. crt.	Denumire ONG	Adresa
1	Asociația Non-Profit L&C Consulting SRL	B-dul Corvin, Nr. 14,cam.24,25,26,27
2	Fundația de Infoenergetica Sf. Apolstol Andrei	Str. C. Brâncuși, Bl.X2,cam.5
3	Asociația Amalthea	Str.C.Brâncuși, Bl.X2,cam.47,48
4	Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor "Speranța"	Str.C.Brâncuși, Bl.X2,cam.10
5	ACSPHN Cutezătorii	Str.Avram Iancu ,Nr.9 bis
6	Asociația EN-HACORE	B-dul Corvin, Et.1, încăperile 28,29
7	Asociația Anamaria Teodora	Str. George Enescu, Nr.7
8	Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere Cerna	Str. C. Brâncuși, Bl.X2, cam.6
9	Comitetul Național Român pt. Drepturile Copilului Filiala Hunedoara	Str. C. Brâncuși, Bl.X2, cam.54
10	Asociația Națională a Surzilor din România	Str. C. Brâncuși, Bl.X2, cam.4
11	Asociația Umanitară „Betel”	Str. Trandafirilor Nr. 18

12	Asociația Misionar Umanitară „Maranatha”, Hunedoara	Str. Muresului nr. 17
13	Asociația „Autism lumea mea”	Str. Randunicii nr. 5, ap. 6
14	Asociația „M.A.M.A.”	Str. G. Enescu nr. 12. bl. 108 ap.4
15	Asociația Centrul Crestin Raul Vindecării	Str. Strandului, nr.19
16	Fundatia "Artemis"-Hunedoara	Str. Avram Iancu, bl. 3 nr.16
17	Fundația "Christiana" Hunedoara	Str. Avram Iancu. bl.3. ap. 16
18	Asociația Raze de Soare	Str. Primaverii nr. 1
19	Fundatia Mitera	Str. Mierlei, bl. 7, ap. 16
20	Fundatia "Corvinești"	Str. T. Vladimirescu nr. 52
21	Fundatia "Drum Umanitar "	Str. Trandafirilor, bl.21 , ap. 53.
22	Asociația "Oprește-te din Cand in Cand"	Str. Pinilor, nr.7, bl. 39, sc.B, ap.37
23	Asociația "Pentru Hunedoara Noastra"	Str. Moldovei, nr.8, ap.2
24	Asociația "Aripi sa zbor"	B-dul Traian, nr.16, bl. U4, sc.c, ap.43
25	Asociația "Castelanii Huniazilor"	Str. George Enescu, nr. 16, ap.3, parter
26	Asociația "GHI LACHO" Hunedoara	Str. Trandafirilor, nr. 25, bl. 29, sc.a, ap.4
27	Asociația "Phoenix Femina"	Str. Batiz, nr.17, bl. d6, ap.5, et.1
28	Asociația "Rozanina"	Str. Buituri, nr. 33
29	Asociația "Tara Hategului"	Str. Traian, nr. 43
30	Asociația Apovas	Str. Batiz, nr.13, bl. D4, sc.a, ap.6
31	Asociația Civica Solidaritatea Hunedoreana (ACSH)	Sc. Gen. nr. 1 bld. Corvin nr. 14 cam. 30-32
32	Asociația Crestina Aripi Vindecatoare	Str. Ion Creanga, nr.10, bl. 75, sc.B, et.2, ap.22
33	Asociația Culturala Iancu de Hunedoara-Terra Corvinia	Str. Cuza Voda, nr. 24A
34	Asociația Dar Ceresc	B-dul 1848, nr. 4, bl.4, sc.C, ap. 20
35	Asociația De Dezvoltare Locala	B-dul Traian, nr.49
36	Asociația Diversitas Tarsasag	str. Timotei Cipariu, nr. 29
37	Asociația pentru Dezvoltarea Economiei Sociale- Interventia Naturii	Str. Strandului, nr. 9A
38	Asociația Pentru Prevenirea si Trătarea Tulburarilor de Comportament - Hunedoara	Str. Intrarea Lanului, nr.6, bl. C4, sc .A, et.4, ap.19
39	Asociația Raza Sperantei Alexandra	Str. Pinilor, nr.8, bl. 37, sc.C, et.1, ap. 48
40	Asociația Senior Help	Str. Transilvaniei, nr.1, bl. V5, sc.A, ap.11
41	Asociația Umanitara si Culturala Alexa	Str. Nicolae Balcescu, nr. 2-4, bl. CM 3, ap. 108
42	Asociația Umanitara Timea	Str. Barbu Stefanescu Delavrancea, bl.J1, ap.18
43	Asociația "For Helpless Childrens Humanitas"	Str.Transilvaniei , nr.6 , bl. C 4 , et.3, ap.16
44	Asociația " Hunedoreanca "	Str.Sergent Major Traian Ciorogariu nr.2

45	Asociatia "Peace Over Us"- "Pace Peste Noi " Hunedoara	Str.Nicolae Balcescu, nr.39
46	Asociatia "Iancu de Hunedoara"	Str. Libertatii, nr. 17

Tabel 6 Lista organizatii non guvernamentale active in Municipiul Hunedoara

1.9 Experiența locală privind proiectele cu finanțare europeană

Autoritatea publică locală (Municipiul Hunedoara) și partenerii săi (Centrul de Asistență Rurală, Lidea Development Action SRL) au experiență în elaborarea și implementarea proiectelor cu finanțare europeană.

Municipiul Hunedoara a implementat numeroase proiecte finanțate prin POR, Fondul Român de Dezvoltare Socială, Mecanismul Financiar SEE, în ultimii 5 ani, respectiv 9 proiecte, valoare estimativă 100 milioane lei care vizează aspecte cum ar fi: infrastructura socială și rutieră, cultura, sănătate, resurse umane (proiectul pentru sprijin pregător privind scrierea strategiei de dezvoltare locală).

Partenerul Lidea Development Action SRL, partener în cadrul proiectului POCU 5.1 și implicit membru GAL, a derulat în ultimii 5 ani peste 5 proiecte finanțate din fonduri europene în valoare de peste 4 mil. lei în domeniul resurselor umane, consiliere, realizarea de studii și analize etc.

În ceea ce privește Partenerul, Centrul de Asistență Rurală, a derulat peste 4 proiecte în valoare de peste 10 milioane lei care vizează dezvoltarea resurselor umane, servicii de informare, consiliere, dezvoltarea de structuri de economie socială, realizarea de strategii de dezvoltare locală etc.

Prezentăm mai jos 3 proiecte relevante și de impact pentru SDL:

Proiect 1. Titlul proiectului: Reabilitare DJ 687 Sântuhalm – Hunedoara, sector: km 7 + 830 – km 10 + 090; Perioada: 30.12.2014– 30.06.2016; Bugetul: 10,639,593.30 lei; Sursa de finanțare:POR; Aplicantul: Municipiul Hunedoara; Parteneri: Nu este cazul; Activități: • reabilitarea unui număr de 2,260 kilometri aferenți DJ 687 Sântuhalm - Hunedoara • îmbunătățirea condițiilor de trafic, inclusiv prin implementarea unor măsuri de fluidizare și siguranța circulației 670 m parapet metalic; Numărul și tipul grupului țintă vizat: persoane care beneficiază de infrastructura reabilitată/modernizată/echipată - infrastructura pentru sănătate, din care: (nr./zi) (aproximativ) – 280/zi; Stadiul: finalizat.

Proiect 2. Titlul proiectului: Evaluarea Ex-ante a Programului Operational Regional 2014-2020; Perioada: 4.12.2013–3.08.2015; Bugetul: 1.597.316,79 lei; Sursa de finanțare:UE; Aplicantul: Lidea Development Actio SRL; Parteneri: Nu este cazul; Activități: 1- Etapa Initiala, 2- Evaluarea coerenței programului; 3- Evaluarea logicii intervenției; 4- Evaluarea performanței programului; 5- Evaluarea contribuției strategice; 6- Evaluarea strategică de mediu; Stadiul: finalizat.

Proiect 3. Titlul proiectului: Inițierea, dezvoltarea și promovarea structurilor de economie socială la nivel multi-regional; Perioada:15.10.2014–14.12.2015; Bugetul: 7.557. 465,24 lei; Sursa de finanțare:UE, POSDRU 2007-2013; Aplicantul: Centrul de Asistență Rurală; Activități: 1. Activitatea de informare și publicitate; 2. Înregistrare grup țintă, consiliere vocațională și mediere a grupului țintă cu următoarele sub-activități; 3. Evenimente de informare și promovare la nivel regional; 4.Organizarea cursurilor de formare profesională continuă pentru creșterea și dezvoltarea aptitudinilor și calificarea grupurilor; 5. Inițierea și dezvoltarea de structuri ale economiei sociale

cu urmatoarele sub-activitati; Comunitatea țintă: 120 de persoane din grupurile vulnerabile vizate de proiect au urmat programe de formare de tip initiere pentru gruparea de competente:Competente Antreprenoriale si Competente Informatice; 40 de persoane din grupul tinta au beneficiat de programe de calificare/recalificare; 190 de persoane din grupul tinta al proiectului au beneficiat de servicii de informare si consiliere profesionala; 120 de persoane din grupurile vulnerabile au beneficiat de servicii de mediere pe piata muncii; Stadiul: finalizat.

Cel mai important proiect pentru elaborarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea SDL este derulat in parteneriat (intre Municipiul Hunedoara, Centrul de Asistenta Rurala, Lideea Development Action SRL) avand 2 obiective specifice importante, respectiv: Elaborarea unei Strategii de Dezvoltare Locala (SDL) în scopul reducerii sărăciei și a excluziunii sociale; Crearea și operationalizarea unui Grup de Acțiune Locală (GAL); valoare eligibila proiect 222.650 lei; titlu proiect: Dezvoltare Locala plasata sub responsabilitatea comunitatii (DLRC) in municipiul Hunedoara, finantat prin POCU, obiectiv specific 5.1, ID proiect POCU/137/5/1/112481.

2. Identificarea teritoriului vizat de Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC

2.1 Prezentarea generală a teritoriului SDL

2.1.1. Delimitarea teritoriului SDL și întocmirea planului

Conform Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate (AZUM), pe baza datelor recensământului din 2011, 28,17% din populația municipiului locuiește în zone marginalizate/dezavantajate, cu ponderile cele mai mari de 5,74% în ZUM și 17,78% în zone dezavantajate pe capital uman. Ponderile populației în zonele dezavantajate pe ocupare și locuire sunt mai scăzute fiind de doar 2,87% și 0,47% din total zone marginalizate/dezavantajate.

Delimitarea Teritoriului SDL s-a făcut pe Planul Urbanistic General (PUG) a municipiului Hunedoara în vigoare, PUG aprobat în 1998 și a avut la bază analize cantitative și calitative cu instrumente adaptate specificului obiectivului. PUG permite corelarea teritoriului SDL cu unitățile teritoriale de referință, așa cum se vede și pe harta SDL din Anexa1. Având în vedere ca PUG în vigoare datează din anul 1998 și nu conține detalii la nivel de străzi relevante pentru acest studiu, delimitarea a fost completată cu informații colectate din aplicația Google Maps <https://www.google.ro/maps/place/Hunedoara> (Anexa 1).

Procesul de delimitare a plecat de la identificarea zonelor dezavantajate din AZUM, corespunzătoare mapelor de recensământ, urmată de identificarea străzilor, clădirilor și gospodăriilor aferente fiecărei mape. În paralel cu analiza zonelor marginalizate/dezavantajate AZUM au fost identificate prin consultări cu membrii grupului de lucru (vezi metodologia din Anexa 3) alte zone care nu au fost incluse dar ar putea îndeplini criteriile. Acestea au fost analizate pentru a se verifica satisfacerea criteriilor de validare și includere în SDL. Astfel, teritoriul de analiza a fost semnificativ extins față de cele 79 de zone marginalizate/dezavantajate din AZUM (din care 8 ZUM, 60 dezavantajate pe capital uman, 2 pe locuire, 9 pe ocupare).

În vederea fundamentării delimitării teritoriului SDL, structurării acestuia, analizei problemelor și identificării grupurilor țintă, a fost realizat studiul de referință, bazându-se pe recomandările metodologice ale apelului de propuneri în cadrul POCU 2014 -2020, DLRC. La nivelul întregului teritoriu de analiză au fost colectate date cantitative și calitative prin metoda sondajului (metodologia de sondaj detaliată în Anexa 3). Rezultatele cercetării au fost analizate și opțiunile de delimitare a zonei au fost discutate cu membrii grupului de lucru, optându-se pentru un teritoriu SDL focalizat pe zonele marginalizate/dezavantajate cu cea mai mare concentrare a populației cu risc de sărăcie și excluziune, validate atât cantitativ cât și calitativ.

Astfel au fost propuse pentru includerea în SDL (delimitată cu linie albastră pe harta SDL Anexa 1) 62 zone marginalizate/dezavantajate (mape de recensământ) din care 9 ZUM, 51 zone dezavantajate pe capital uman, 3 zone dezavantajate pe ocupare, o zonă dezavantajată pe locuire. Au fost incluse suplimentar față de zonele/mapele din AZUM următoarele zone: (i) ZUM în zona Castel care include str. Furnale (FN), Maior Stângă Ioan Mircea nr. 10 și 9 Mai nr. 7 și FN – populație estimată 40, din care romi 100%; (ii) Oțelarilor 1A, zonă dezavantajată pe locuire – populația estimată este de 380 de persoane din care romi 228 (60%). Zone urbane funcționale din teritoriul SDL cât și delimitarea teritoriului în zone distincte, subzone și perimetre a fost efectuată la nivel de clădiri și limite de proprietate și este detaliată în Anexa nr. 1.

2.1.2. Principalele caracteristici geografice

Pentru o orientare eficientă pe harta SDL, necesară partilor interesate mai puțin familiarizate cu terminologia DLRC, atât pe perioada elaborării și aprobării SDL cât și pe perioada implementării, teritoriul SDL a fost structurat pe cinci arii relativ omogene care corespund geografic unor cartiere cunoscute ale municipiului. Astfel SDL acopera următoarele arii ale municipiului:

A1: Aria din partea de Nord și Nord Est a municipiului corespunzătoare cartierelor Micro 5, Micro 6 și Micro 7.

A2: O arie din zona centrală a municipiului.

A3: O arie din partea de Sud-vest a municipiului, zona Castel : Str. Constantin Bursan, Str. Furnale;

A4: O arie în zona Piață (un grup de blocuri sociale).

A5: O arie din în partea de sud a orașului: Str. Rotarilor, Hășdat.

Delimitarea exactă a teritoriului SDL este indicată în Anexa 1, la nivel de strazi, nr, limite de proprietate, limita a UAT. Conform metodologiei au fost delimitate pe întreg teritoriul zonele distincte. Având în vedere dispersia sectoarelor cea mai potrivită structură a fost de delimitare a cinci categorii de zone distincte ((i) adăposturi improvizate, (ii) blocuri ghetou, (iii) zona de mixtă (preponderent blocuri și în proporție mică case) dezavantajată pe capital uman, (iv) zona mixtă case și blocuri dezavantajată pe ocupare (v) zonă distinctă dezavantajată pe locuire (constând într-un bloc de locuințe cu probleme de racordare la utilități, cu populație majoritară de etnie romă).

O descriere a zonelor distincte cu încadrarea exactă a zonelor dezavantajate/marginalizate, a zonelor urbane functionale este prezentată, în Anexa 1.

2.1.3. Patrimoniul natural

Teritoriul SDL acoperă mai mult de 50% din suprafața municipiului Hunedoara. Astfel SDL se bucură de o mare parte a obiectivelor de patrimoniu natural ale Hunedoarei, între care menționăm principalele parcuri, strandul municipal și zona de agrement Chizid. Se remarcă în această zonă Padurea Chizid, o arie naturală protejată de interes național, ce corespunde categoriei "rezervație naturală de tip botanic". Rezervația se întinde pe o suprafață de 50 ha, fiind un important document fitogeografic ce prezintă etajarea forestieră și intruneste diversitatea ecosistemelor de tip botanic. Întreaga zonă de agrement are un potențial turistic încă insuficient valorificat care poate crea oportunități de dezvoltare economică și de ocupare a populației din municipiu, cu precădere cei din zona de nord – est din teritoriul SDL. Patrimoniul natural poate fi valorificat și ca mediu pentru o educație ecologică a copiilor și tinerilor din SDL.

În zona de nord a municipiului (Micro 5) cât și în zona de sud (Castel) proximitatea haldelor de zgură și a terenurilor industriale dezafectate, atrage familii fără venituri care își pot asigura subsistența din comercializarea deșeurilor feroase și neferoase găsite. Acest fapt generează fluxuri de noi locuitori ai zonelor de case improvizate din aceste arii, și face dificilă monitorizarea lor și gestionarea problemelor cu care se confruntă. Condițiile improprie de locuit cât și proximitatea de o zonă industrială contaminată indică riscuri semnificative de îmbolnăviri în aceste zone.

2.1.4. Patrimoniul arhitectural și cultural

Pe teritoriul SDL nu au fost identificate zone distincte de intervenție care să aparțină patrimoniului arhitectural și cultural național sau local.

2.2 Comunitatea marginalizată din teritoriul SDL (inclusiv ZUM)

2.2.1. Studiul de referință reprezentativ la nivelul populației din teritoriul SDL

Teritoriul SDL delimitat cuprinde 62 din cele 79 de zone marginalizate/ dezavantajate din AZUM la care s-au adăugat 2 zone noi ce au fost validate prin instrumente cantitative și calitative. Studiul de referință a fost realizat, conform indicațiilor metodologice ale apelului de POCU DLRC, cu scopul de a identifica și analiza problemele persoanelor în risc de sărăcie și excluziune socială la nivel de gospodărie și persoană. Studiul oferă de asemenea posibilitatea analizei problemelor la nivel de ZUM/mapa dezavantajată, zonă distinctă și SDL.

Populația subiect al studiului de referință este reprezentată de persoanele cu rezidențe stabile pe teritoriul SDL, rezultată din însumarea populației mapelor dezavantajate și ZUMurilor incluse în SDL. Aceasta se ridică la 13 803 locuitori, din care 1 004 populație roma declarată.

Metodologia s-a bazat pe un mix de metode și instrumente, adaptate contextului și specificului populației studiate. Un număr semnificativ de constrângeri au influențat metodologia și realizarea studiului de referință incluzând următoarele:

În Anexa 3 este prezentată metodologia de realizare a studiului de referință și este structurată pe trei secțiuni:

- Context și abordare;
- Metode și instrumente folosite:
  - Sondaj pe baza de eșantionare probabilistică aplicată la nivelul teritoriului;
  - Sondaj prin metoda de eșantionare pe cote;
  - Alte instrumente de stocare, prelucrare și interpretare a datelor.
- Instrumente de analize calitative.

Pe lângă acestea sunt atașate în Anexa 3: Anexe privind consultările cu părțile interesate, focus grupurile cu persoane din zonele marginalizate, femei, bărbați, romi și nonromi, focus grupuri cu reprezentanții instituționali și specialiștii de la nivel local și Chestionarele folosite în sondaje.

Baza de microdate furnizată în anexa 4 în format Excel include următoarele componente:

- a. Baza de date persoane arie de analiză (corespunde fișei Studiu de referință partea I A-E);
- b. Baza de date gospodării arie de analiză (corespunde fișei Studiu de referință partea II F-G);
- c. Baza de date persoane din SDL (corespunde fișei Studiu de referință partea I A-E);
- d. Baza de date gospodării din SDL (corespunde fișei Studiu de referință partea II F-G);
- e. Baza de date validare ZUM din SDL;
- f. Baza de date validare zone dezavantajate pe capital uman din SDL;
- g. Baza de date validare zone dezavantajate pe locuire din SDL;
- h. Baza de date validare zone dezavantajate pe ocupare din SDL;
- i. Baza de date persoane care locuiesc în spații ale fondului locativ din teritoriul SDL;
- j. Baza de date gospodării care aparțin ale fondului locativ din teritoriul SDL;
- k. Baza de date persoane someri indemnizați și neindemnizați din teritoriul SDL;
- l. Baza de date persoane cu handicap grav din teritoriul SDL;
- m. Baza de date persoane care beneficiază de ajutor social (VMG- Venit Minim Garantat) din teritoriul SDL;
- n. Baza de date persoane care beneficiază de alocație pentru susținerea familiei din teritoriul SDL;
- o. Baze de date gospodării asociații de proprietari.

2.2.2. Validarea și declararea zonei/ zonelor urbane marginalizate

Validarea zonelor marginalizate/dezavantajate

Dintre cele 64 de zone ale teritoriului SDL descrise în capitolele de mai sus, 62 se suprapun peste mapele de recensământ indicate în AZUM ca și zone urbane marginalizate sau mape dezavantajate pe capital uman, ocupare și locuire.

Studiul de referință oferă date cantitative pentru justificarea menținerii încadrării zonelor marginalizate/dezavantajate din AZUM, înregistrând valori ale indicatorilor peste pragurile minime.

Atât din sondajul probabilistic cât și în cel bazat pe cote, rezultă nivelul indicatorilor peste pragurile minime. Rezultatele sondajului probabilistic permite extrapolarea concluziilor pentru întreaga populație considerată și anume persoane care locuiesc în spații ale fondului locativ administrat de primărie, incluzând locuințe sociale și convenabile. Sondajul are un nivel de încredere de 0,9 și marja de eroare 10%. Populația estimată pentru care s-a realizat sondajul este de 1628 de persoane în 520 de gospodării. Conform concluziilor analizei grupului de lucru aceștia reprezintă un segment critic din punct de vedere al riscului de sărăcie și excluziune socială.

Sondajul cu esanțion pe baza de cote nu permite o extrapolare a concluziilor dar oferă o bază de date cuprinzătoare acoperind 17% din populația din ZUM, și 7,5% pe întreg teritoriul SDL. Detalii se regăsesc și în anexa 3.

Rezultatele sondajelor sunt prezentate mai jos pe fiecare categorie/tip de marginalizare/dezavantajare.

Zone de tip ZUM - indicatori pe baza studiului de referință

Total populație în cele 9 ZUM: 3513 persoane		Praguri min	Sondaj prob	Studiu de ref
Capital uman	Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	22%	33,8%	31,53%
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	8%	14,81%	18,56%
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	20,5%	38,43%	42,20%
Ocuparea forței de muncă	Proporția persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (...)	22,5%	46,76%	40,72%
	Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m ² pe persoană)	54%	68,12%	62,77%
Locuire	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	12%	100%	71,81%

Tabel 7 Indicatori de marginalizare ZUM-uri

Din tabelul de mai sus, și din tabelele din secțiunile capital uman, ocupare și locuire (2.3.1, 2.3.2, și 2.3.3) reiese că rezultatele chestionarelor indică un nivel al indicatorilor peste pragurile limita de încadrare în categoriile de dezavantajare (capital uman, locuire, ocupare).

Validarea zonei ZUM 9 (care nu se suprapune peste mapele ZUM din AZUM)

În urma anchetei serviciului de asistență socială estimările privind populația și gospodăriile din zona este sintetizată în tabelul de mai jos.

		Praguri minimale	ZUM9	ZUM8 ¹
Total populatie estimată			40	70
Din care romi			100%	94%
Capital uman	Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	22%	83%	100%
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	8%	25%	14%
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	20,5%	40%	36%
Ocuparea forței de muncă	Proporția persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (...)	22,5%	94%	100%
	Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m ² pe persoană)	54%	100%	100%
Locuire	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	12%	100%	100%

Tabel 8 Indicatori marginalizare doar pe zonele de adaposturi improvizate

Validarea zonei dezavantajate pe locuire Otelarilor 1A (care nu se suprapune pe mapele din AZUM). Zona constă dintr-un bloc de locuinte compus din camere de 12 mp, astfel incat 100% din gospodarii indeplinesc criteriul de suprapopulare avand un spatiu de locuire mai mic de 15.33 mp pe persoana. Populatie estimata 380 din care 60% romi, 228 persoane.

In concluzie, validarea teritoriului SDL s-a făcut prin: Suprapunere cu mapele din AZUM, reconfirmate prin datele colectate și validate calitativ cu actorii locali și locuitorii zonei și Date statistice și date individuale colectate pentru cele două zone aditionale incluse in SDL (zona Castel de adaposturi improvizate și case in stare avansata de degradare, și zona dezavantajata pe locuire – blocul Otelarilor 1A, validat prin datele colectate). Rezultatele studiului de referinta pe fiecare categorie de zona dezavantajata/marginalizata au fost analizate in GAL și validate in cadrul mai larg de consultare (vezi capitolul 4). Studiul de referinta, validat, recomanda GAL, declararea in teritoriul SDL a celor 64 de zone (mape de recensamant din AZUM și zone aditionale).

Criteriul de includere a cel puțin 1 ZUM în teritoriul SDL. SDL include 9 zone ZUM validate cantitativ și calitativ prin studiul de referinta și consultarile cu actorii locali relevanti, asumate de GAL ca puncte focale ale SDL.

Pe baza datelor studiului de referinta și concluziilor procesului de validare, GAL a emis o decizie de declarare a zonei SDL cu elementele sale componente, zone dezavantajate/marginalizate și zone functionale descrise in capitolele urmatoare. Decizia atașată în Anexa 5.

¹ Doar zona adăposturi improvizate

2.3 Analiza diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriului SDL

2.3.1 Populația și caracteristicile demografice

Populația din SDL se ridică la 13 803 persoane (locuitori cu domiciliul stabil conform recensământului din 2011), acoperind atât zone marginalizate ZUM (25.45% - 3513 persoane) cât și zone dezavantajate cu cea mai mare proporție în categoria zonelor dezavantajate pe capital uman (67% - 9260 persoane), pe ocupare (5% - 650 persoane) sau pe locuire (3% - 380 persoane).

Figură 3 Structura populație SDL

Cele **8 ZUMuri identificate în AZUM sunt concentrate** în partea de Nord/ Nord Est a municipiului (80% din populație) zona Piața (19% din populație) și zona Castel (adaposturi improvizate, 1%). Ca **zone distincte** au fost stabilite: (i) zona de adaposturi improvizate din zona de nord (cod 1.1) și zona Castel (cod 1.2). (ii) zona blocuri tip ghetou Micro 5, 6 și 7 și Piața.

Au mai fost delimitate ca zone distincte: zona de blocuri în Micro 5,6,7 (cod 3.1 și 3.2), zona de blocuri Centrala (cod 3.3.) și (iii) zona de case, cod 3.4.1. și 3.4.2. zona Hasdat. În aceste zone sunt estimate 9260 de persoane dezavantajate pe capital uman conform AZUM.

Cei 650 de locuitori din zonele dezavantajate pe ocupare se regăsesc în aceeași arie Micro 5,6,7.

În zona dezavantajată pe locuire avem o zonă distinctă un bloc de locuințe, ghetou în stare avansată de degradare situat în zona centrală a municipiului, cu 380 de persoane.

Populația roma declarată conform recensământului 2011 și AZUM depășește 10% din populație în următoarele zone:

- **3 ZUMuri:** (i) zona Piața 2.3.1. cu 12% populație roma, (ii) zona Micro 6/ 7 cod 2.2.4, 2.2.5 - 12% și (iii) Micro 5 cod 2.1.3. - 61%.
- În cele **două zone de adaposturi improvizate** conform anchetei întreprinse de serviciul de asistență socială a primăriei 96% sunt populație roma.
- **2 zone distincte de blocuri** în Micro 6/7 din categoria mapelor dezavantajate pe capital uman (12% pondere în total populație mapă) și în **zona distinctă de case Hasdat- Rotarilor Serei** cu o pondere medie de 16,9%)
- **Zona distinctă bloc ghetou în centrul orașului** cu o pondere de 60% a populației roma (conform anchetei serviciului de asistență socială a primăriei)

Pe baza datelor tabele 7, 8 și 9 care sintetizează indicatorii de marginalizare/dezavantajare pe categorii de mape se constată următoarele:

- structura populației din ZUMuri indică o pondere a copiilor și adolescenților (0-17 ani) de peste 38%

- In ZUMurile critice (zonele de adaposturi improvizate) aceasta este intre 36 si 40%
- In zonele dezavantajate pe capital uman conform datelor studiului de referinta ponderea copiilor si adolescentilor este de peste 23%.
- Numarul persoanelor cu este ridicat in ZUMuri ponderea lor fiind de peste 14% iar in zonele dezavantajate pe capital uman pe baza studiului de referinta este de 16,48%
- Nivelul de educatie este scazut cu peste 33% pondere a populatiei (15-64 de ani) care are maximum 8 clase in ZUMuri (in zonele de adaposturi fiind chiar de 97 - 100%).

Zone dezavantajate pe capital uman - indicatori pe baza studiului de referinta

Total populatie: 9260 persoane

		Praguri minimale	Rezultate studiu de referinta
Capital uman	Proportia populatiei de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	22%	23,18%
	Proportia persoanelor cu dizabilitati, boli cronice sau alte afectiuni care le limiteaza activitatile zilnice	8%	16,48%
	Proportia copiilor si adolescentilor (0-17 ani) din populatia totala	20,5%	23,46%

Tabel 9 Indicatori mape dezavantajate capital uman

Datele colectate din studiul documentar si prin metodele calitative – focus grupuri, interviuri, consultari in grupul de lucru completeaza imaginea reliefata de datele studiului de referinta privind populatia din SDL si trasaturile sale relevante din perspectiva riscului de marginalizare si excludiune sociala.

Astfel datele statistice indica la nivelul intregului municipiu o tendinta de scadere a tinerilor sub 35 de ani, cei mai multi optand pentru a lucra in strainatate. Aceasta se coroboreaza cu cresterea ponderii varstnicilor peste 65 de ani care in multe cazuri au responsabilitatea copiilor minori ramasi acasa. Rezultă implicit o crestere a populatiei care nu genereaza venituri pentru familie si care au nevoie de sprijin. Astfel copiii, varstnicii si persoanele cu dizabilitati reprezinta segmente critice ale populatiei SDL, asa cum se vede din datele de mai sus avand o pondere ridicata.

Ajutoarele sociale de care pot beneficia atat prin sistemul de educatie cat si cel de asistenta sociala sunt scazute si nu pot asigura un nivel de trai decent. Initiativele de sprijin pentru aceste categorii ale UAT, ONGuri si parteneriate au avut un efect pozitiv, inasa au fost insuficiente pentru dimensiunea populatiei care necesita sprijin.

Exista in municipiu pe langa serviciile gratuite ale UAT si servicii private de asistenta si ingrijire pentru varstnici, de educatie pentru copiii, inasa fiind contracost sunt prohibitive pentru aceste segmente cu venituri scazute. Din interviuri a rezultat necesitatea unui "liant" al acestor initiative care sa asigure o mai eficace cooperare intre UAT si diversii furnizori de servicii (ONGuri), fluenta a finantarii complementare de infrastructura si prestarea de servicii, resurse pentru cresterea capacitatii furnizorilor de operare dar si de atragere de fonduri suplimentare, sustenabilitatea proiectelor prin preluarea operarii infrastructurilor create de furnizori parteneri.

O strategie pentru dezvoltare locala si grupul de actiune locala reprezinta o premisa favorabila solutionarii problemelor.

2.3.2 Ocupare, mediul de afaceri și protecție socială

Datele privind ocuparea in municipiul Hunedoara stabilesc contextul in care comunitatea SDL se incadreaza. Datele statistice disponibile la nivelul anului 2016 indica un numar mediu de salariati de 14450 persoane la o populatie totala de 74 279 persoane (19,6%). Somajul (someri inregistrati) a avut o tendinta de scadere in ultimii ani, in mare parte datorata plecarii la munca in strainatate, ajungand in 2016 la 983 de persoane. Ponderea femeilor si barbatilor someri inregistrati se mentine in cote aproximativ egale in ultimii trei ani. Activitatea economica a generat noi locuri de munca, angajatorii manifestandu-si nemulțumirea fata de oferta de forta de munca, insuficienta, sau fara competentele asteptate la nivelul de calificare formal.

Avand in vedere specificul delimitarii SDL si a zonelor distincte, ZUM-uri si mape dezavantajate, nu au putut fi prelucrate date statistice si administrative pe ultimii ani pe aceste dimensiuni teritoriale. Totusi conform datelor de la ALOFM Hunedoara, dintre cei 964 someri inregistrati la 1 noiembrie 2017, 167 fac parte din una din zonele distincte selectate in SDL. Acestia au putut fi indentificati la nivel de mapa si zona distincta.

Studiul de referinta ofera cateva date sintetice privind situatia ocuparii pe teritoriul SDL. Astfel in cele 9 ZUMuri incluse in SDL proportia persoanelor inre 15 si 64 de ani care nu sunt incadrate pe piata formala a muncii este de peste 40%. Aceasta rata este mai mare in zonele distincte de ZUM blocuri sociale aflate in administrarea UAT (46,76%) (conform tabelului 7). Anchetele din zonele de adaposturi improvizate au relevat o situatie extrem de grava si anume in zona Castel 95% respectiv 100% in zona Micro 5 reprezinta proportia persoanelor neincadrate formal pe piata muncii.

Sondajul efectuat in zona distincta dezavantajată pe ocupare a indicat conform tabelului 10 un nivel de 19,61% a ponderii persoanelor neincadrate pe piata formală a muncii. In analizele cu grupul de lucru a explicat acest fapt ca o distorsiune, generată de accesul dificil la persoanele din aceasta categorie (fiind realizate doar 20 de interviuri acoperind o populatie de 51 de persoane). Grupul de lucru a recomandat mentinerea mapei dezavantajate pe ocupare in teritoriul SDL.

Indicatori zone dezavantajate pe ocupare pe baza studiului de referinta

(total populatie mape 650)

criterii / Dimensiune	Indicatori cheie	Praguri minimale	Rezultate studiu de referinta
Ocuparea forței de muncă	Proportia persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (...)	22,5%	19,61%

Tabel 10 Indicatori mape dezavantajate pe ocupare

Datele colectate prin metode calitative relevă mai multe dificultati legate de creșterea gradului de ocupare in comunitatile marginalizate

Piata muncii din municipiul Hunedoara ofera oportunitati de angajare care nu pot fi satisfacute cu resursele umane disponibile.

Firmele existente si-au extins capacitatea (Draxlmaier Automotive), noi investitori isi exprima interesul pentru Hunedoara, beneficiind de terenurile industriale disponibile, insa toti se confrunta cu aceeași problema. Similar IMM-urile au o cerere in crestere de lacatusi, sudori, instalatori, lucratori in constructii, croitori, cusatori, tamplari.

In fapt in municipiu coexista un segment de someri de inalta calificare (care nu sunt localizati in ZUM) pentru care nu exista oferte de locuri de munca insa proportia lor este mica, 10% din somerii inregistrati, cu o cerere semnificativa de forta de munca pentru anumite calificari ce nu poate fi satisfacuta.

De cealalta parte cererea pentru calificari din partea persoanelor aflate in cautarea unui loc de munca nu se potriveste pietei. De exemplu in ultimii ani cele mai multe cereri au fost pentru coafeza, stilist, cosmeticiana si altele similare, pentru care nu exista oferte de munca iar piata locala pentru activitatea antreprenoriala este limitata.

In jur de 30% din somerii inregistrati sunt persoane peste 45 de ani, iar aproximativ 40% au o sursa de venit de la rude care lucreaza in strainatate. Acestia reprezinta categorii cu nevoi speciale de asistenta pentru gasirea unui loc de munca si integrarea in organizatie, datorita atitudinii negative fata de ofertele primite.

O mare parte a somerilor si persoanelor fara loc de munca din comunitatea marginalizata nu au motivatie pentru a se angaja si mai mult decat atat de a se forma intr-o meserie/profesie ceruta pe piata fortei de munca. Frecvent participarea la un curs de formare este motivata de suma de bani platita pe durata cursului.

Chiar si in situatia gasirii unui loc de munca stabilitatea este scazuta, explicatia somerilor fiind ca se simt discriminati, ca angajatorul nu ii doreste.

Experienta ALOFM indica necesitatea unor servicii personalizate, cu resurse adecvate, inclusiv solutii inovative de schimbare a atitudinii, acestea nesuprapunandu-se pe serviciile serviciului public de ocupare, fiind complementare.

In municipiul Hunedoara nu sunt disponibile spatii adecvate pentru furnizarea de servicii de ocupare, un astfel de spatiu oferind premisele dezvoltarii unei capacitati la nivelul municipiului de a dezvolta capitalul uman disponibil pentru a asigura resursele necesare operatorilor economici.

Un numar de factori favorabili unor servicii de ocupare cu impact

- Existenta unor furnizori de servicii de ocupare in municipiu
- Experienta anterioara bogata in servicii de ocupare, inclusiv prin proiecte cu finantare europeana
- Interesul angajatorilor de a contribui cu resurse materiale si financiare la succesul serviciilor de ocupare pentru a-si asigura forta de munca necesara.
- Cresterea salariului minim pe economie poate diferentia mai bine veniturile din munca prestata de veniturile din ajutoare sociale, oferind o motivatie pentru angajare.

Studiul de referinta ofera informatii privind gospodariile si persoanele care nu sunt incadrate pe piata formala a muncii, la nivel de fiecare zona distincta/ mapa marginalizata/dezavantajata.

2.3.3. Locuire și acces la utilități

Problemele de natura locuirii sunt mai vizibile și au un impact mai puternic asupra opiniei publice dar și a vieții personale a persoanelor în cauză.

Atât studiul de referință cât și datele colectate prin metode calitative indică problemele de locuire ca majore pentru SDL în special pentru ZUM-uri și zonele dezavantajate pe locuire.

În urma consultării în cadrul grupului de lucru pentru studiul de referință, a fost identificat un segment critic pentru comunitatea marginalizată, și anume populația care locuiește în blocurile aflate în administrarea UAT, așa numitele locuințe sociale sau convenabile. Blocurile ANL au fost excluse deși se găsesc în administrarea UAT ele nu sunt relevante zonele distincte ale SDL, neîndeplinind criteriile de încadrare.

Aceste blocuri sunt blocuri de tip ghetou în cea mai mare parte aflate într-un stadiu avansat de degradare, dezordine, insalubritate. Familiile care locuiesc în aceste blocuri au venituri reduse, frecvent având întâzieri la plata chiriei, cheltuielilor de întreținere și utilitatilor. Deconectarea lor de la utilități generează probleme suplimentare de calitate a vieții, riscuri de îmbolnăviri. Aceste familii au și un număr mare de copii, unele blocuri au locuințe de 12 mp în care pot locui și șapte persoane. Aceste probleme sunt evidențiate în studiul de referință.

Fotografiile care exemplifică gravitatea problemei sunt prezentate pe ZUM-uri în anexa 1.

Din totalul de 787 de locuințe aflate în administrarea UAT au fost identificate la nivel de gospodărie 520 de gospodării din ZUM-uri. Fiind un segment critic a fost realizat un sondaj probabilistic care furnizează informații privind această comunitate estimată la peste 1600 de persoane. Întreaga populație din această categorie are riscul de nesiguranta locativă, neavând locuința în proprietate personală. Au fost identificate și prioritizate blocurile care necesită reabilitări urgente.

O altă zonă cu probleme majore de locuire este zona adaposturilor improvizate. Locuințele constau în baraci, foste garaje, rulote, case vechi în stare avansată de degradare. Aceste zone adapostesc un număr de 110 persoane în două zone distincte (așa cum s-a prezentat și în capitolele anterioare). Problema locuirii este agravată de lipsa actelor de identitate, înregistrarea lor, adicției (care sunt explicate în secțiunea 2.3.5.1)

În ZUM-uri dar și în mapa dezavantajată pe locuire se regăsesc și blocuri de tip ghetou în care locatarii au cumpărat apartamentele /camerile închiriate. Cu toate că din punct de vedere al criteriului nesiguranta locativă nu se încadrează peste pragul minimal, multe gospodării se confruntă cu problema supraaglomerării. În cazul locuințelor de 12 mp automat întreg blocul are supraaglomerare de 100% (cum este cazul blocului din zonă distinctă Otetarilor 1A) după cum se evidențiază în tabelul de mai jos.

Indicatori zone dezavantajate pe locuire pe baza studiului de referință (total populație mapă 380)

	Praguri minimale	Rezultate studiu de referință
Locuire		
Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m ² pe persoană)	54%	100%
Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în	12%	18,18%

Tabel 11 Indicatori zone dezavantajate pe locuire

Studiul de referință arată (conform indicatorilor din tabelele 7, 8 și 11) următoarea situație a problemelor de locuire în ZUM-uri

Proportia locuințelor supraaglomerate este de peste 68% în blocurile de locuințe sociale și per total peste 62,77%. O problemă legată de declararea numărului de persoane este aceea că pentru a plăti cheltuielile comune pentru un număr mai mic de persoane nu declară numărul real, chiar și în cazul interviurilor din cadrul sondajului. În realitate gradul de supraaglomerare este mai mare.

Gradul de nesiguranta locativa se estimează a fi peste 70% per total ZUM-uri.

Zona distinctă de blocuri ghetou din sectoare dezavantajate pe capital uman înregistrează de asemenea probleme de locuire însă de o gravitate și intensitate mai mică decât cele descrise mai sus. În cadrul studiului de referință au fost colectate date de la asociațiile de proprietari privind calitatea locuirii. Chiar dacă în aceste zone nu apare supraaglomerarea, sunt semnalate probleme legate de subsolurile insalubre (cea mai frecventă problemă) infiltrații la terasele superioare, degradarea interioarelor spațiilor comune și a locuințelor. Întârzieri de peste 3 luni la facturile de întreținere sunt frecvente și pot depăși 50% din numărul apartamentelor.

În toate cazurile sustenabilitatea intervențiilor de reabilitare, curățenie a fost diminuată de lipsa educației civice, de folosire a unor bunuri / spații în comun, de bună gospodărire, de organizare a unei vieți într-un mediu curat și sănătos. De aceea din discuțiile cu specialiștii locali a rezultat că esențiale măsuri de acompaniere a intervențiilor de reabilitare, cu acțiuni de educație, introducerea de regulamente cu măsuri coercitive, acțiuni inovative de implicare a lor în asigurarea curățeniei și întreținerii. Aceste măsuri sunt aplicabile atât blocurilor ce vor fi reabilitate cât și blocurilor proprietate personală în care mobilizarea și implicarea locatarilor pot să schimbe semnificativ imaginea zonei, dar și condițiile de trai.

O problemă conexă este aceea a spațiilor verzi din aceste zone, locuri de joacă pentru întreținerea cărora implicarea locuitorilor zonei este esențială.

2.3.4. Accesul la instituții și servicii publice

Tabelul 2 prezintă în detaliu date privind principalele servicii de sănătate, educație, recreere, precum și la infrastructura medico-socială existentă.

Zona cu densitatea cea mai mare populației aflată în ZUMuri este zona Micro 5,6,7. Accesul la serviciile de educație sunt bune pentru școala primară și gimnazială având două școli cu câte două corpuri de clădire acoperind întreaga zonă. Se constată o insuficiență a serviciilor de educație timpurie prescolară în zonă. Prin cabinetele medicale și stomatologice de pe lângă școli se asigură accesul elevilor la servicii medicale. Primăria se preocupă de îmbunătățirea calitatii lor însă resursele nu sunt suficiente. Accesul la servicii de sănătate la nivelul spitalului municipal este mai dificil însă se poate asigura prin transportul public apreciat ca satisfăcător, (conform PMUD). Consultările efectuate au evidențiat opinia comunității potrivit căreia accesul la farmacii și servicii medicale trebuie îmbunătățit.

O deficiență la nivelul întregului municipiu este absența unui cinematograful, a salilor și terenurilor de sport, accesibile gratuit. Oportunitățile de petrecere a timpului liber sunt limitate pentru adulți, atâta timp cât pentru elevi școlile sunt active și îi implică în numeroase activități extracuriculare.

Toate acestea reprezintă o barieră în întărirea coeziunii comunității dar și educației în general și educației civice în particular.

Spatiile de joacă pentru copii în zona Micro 5,6,7 sunt puține dar și cu dotări învechite care nu asigură securitatea copiilor.

Liceele și școlile profesionale, facultatea, serviciile de asistență socială, la fel ca și spitalul se află în partea de sud a teritoriului SDL, accesul din zona Micro necesitând mijloace de transport în comun.

Serviciile sociale pentru vârstnici sunt limitate, se găsesc în zona Spitalului Municipal și zona Rotarilor Hasdat – ca azile și centre de îngrijire. De asemenea în zona de sud există și un centru de urgență pentru victime ale violenței în familie, aflat în administrarea UAT.

Un centru de recreere pentru vârstnici a funcționat cu câțiva ani în urmă în zona centrală și a fost apreciat ca util. În prezent nu mai există niciun astfel de centru.

De asemenea s-a evidențiat lipsa unui centru pentru persoane cu dizabilități de tip respirator care completează alte servicii de îngrijire și asistență pentru aceștia, oferind familiilor momente de respiro prin lăsarea persoanei cu dizabilități pentru o perioadă limitată de timp în grija centrului.

2.3.5. Analiza problemelor comunitare ale diferitelor zone distincte din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM

2.3.5.1. Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

Analiza persoanelor aflate în risc de sărăcie s-a efectuat pe bazele de date ale studiului de referință, coroborând datele colectate prin sondaje cu datele administrative din care au fost selectate persoanele din teritoriul SDL, grupate de zone. Acestea au fost completate cu informații colectate prin metodele calitative.

Baza de date a permis identificarea grupului tinta a intervențiilor SDL, structurat pe segmente corespunzătoare tipurilor relevante de categorii de situații de risc de sărăcie și excluziune socială. Principalele probleme sunt concis prezentate mai jos.

Un număr mare de gospodării și persoane care nu au asigurate venituri din contracte de muncă stabile sau activități antreprenoriale. Din 1042 de persoane incluse în Studiul de referință doar 198 au declarat că au un loc de muncă generator de venituri pentru familie.

Datele administrative disponibile indică la 1 noiembrie 2017 pe teritoriul SDL următoarea situație:

- 191 de familii beneficiază de ajutor social (VMG);
- 32 de familii beneficiază de alocații de susținere a familiei (ASF);
- 166 de persoane cu dizabilități (handicap grav) sunt beneficiare de ajutor social;
- 58 de someri indemnizați și 109 someri neindemnizați sunt înregistrați în bazele de date ale ALOFM.

Problema lipsei unor venituri care să le asigure este acută în ZUM-uri unde se coroborează cu alți factori de marginalizare și excluziune socială, ce se constituie în bariere de găsire a unui loc de muncă și de integrare.

Dificultăți și întârzieri la plata chiriei și facturilor la utilități.

- Ancheta întreprinsă în rândul asociațiilor de proprietari relevă întârzieri mai mari de 3 luni la plata cheltuielilor de întreținere în cea mai mare parte a blocurilor din zonele marginalizate și dezavantajate. Ponderea gospodăriilor cu întârzieri variază între
- Problema este gravă în spațiile administrate de primărie, unde de regulă locatarii nu plătesc chiria și/sau utilitățile.

Persoane fără documente legale asupra locuințelor/terenului – din cele 346 de gospodării interviuate 49 de persoane au declarat că nu au forme legale, clare de proprietate asupra terenului/spațiului de locuit.

Persoane fără acte de identitate. Serviciul asistentă socială monitorizează situația persoanelor fără acte de identitate luând măsuri de soluționare a problemelor. Cu toate acestea se înregistrează permanent noi cazuri, datorită sosirii unor noi locatari care se adapostesc în zona fără a fi înregistrați.

Diverse grupuri cu risc de sărăcie și excluziune socială,

- 1% din persoanele incluse în baza de date au declarat că sunt mame minore,
- 226 de persoane au declarat adicții cum ar fi dependența de tutun câteva cazuri izolate au menționat alcoolul
- 33 persoane au fost înregistrate ca dependente care au nevoie permanentă de sprijin
- 36 de persoane vârstnice au fost înregistrate ca având nevoie de ajutor în cadrul gospodăriei:

Baza de date mai relevă:

- Gospodării cu risc de violență domestică: 26 reprezentand 7,5% din gospodariile analizate
- Gospodării cu risc de abuz și neglijare a copiilor: 15 gospodării reprezentand 4,3 %
- Gospodării cu risc de separare a copiilor aflați în sistemul de protecție: 12 gospodării
- Gospodării care includ tineri care au parasit sistemul de protecție: 11 gospodării
- Gospodării ai caror membrii au fost privați de libertate: 20

Aspecte specifice zonelor distincte critice**ZUM 9, zona Castel – adaposturi improvizate**

- Consta în 15 gospodării amenajate în garaj improvizat, rulota, 1 construcție foarte degradată, și barăci.
- În comunitate sunt aproximativ 40 persoane, nu sunt racordate la utilități, se încălzesc cu sobe improvizate în care ard diverse deseuri de multe ori toxice, doar două persoane au contracte de muncă.
- Se înregistrează un nivel ridicat al abandonului școlar, violentei în familie, dependența de tutun și alcool, analfabetism, condiții insalubre și grupuri sanitare improvizate.
- Întreaga comunitate este romă.

Sinteza indicatorilor de marginalizare în tabelul 8.

ZUM 8 zona Biciclistilor, FN – adaposturi improvizate

- Constă în 17 gospodării, amenajate în barăci și incluzând o populație de aproximativ 70 de persoane din care 66 romă (94%)
- Nicio persoană din comunitate nu a absolvit mai mult de 8 clase, 36% sunt copii și adolescenți, iar 14% au dizabilități care le limitează activitățile zilnice. Niciun membru al comunității între 15 și 64 de ani nu este încadrat pe piața formală a muncii. Locuințele sunt de dimensiuni mici, 7-8 mp, astfel încât toți se confruntă cu supraaglomerarea.
- Se înregistrează un nivel ridicat al abandonului școlar, violentei în familie, dependența de tutun și alcool, analfabetism, condiții insalubre și grupuri sanitare improvizate. Sinteza indicatorilor de marginalizare în tabelul 8

Blocurile ghetou de locuințe sociale cu probleme majore de locuire

Au fost identificate șapte blocuri în administrarea UAT care prezintă probleme grave de locuire, toate sunt situate în ZUM-uri în zona Micro 6 și 7 și în zona Piața: Muresului 15, Eliberării 1, Nicolae Balcescu 6, Strandului 2 și 3, Batiz 6 și 8.

Adițional problemelor de locuire locatarii se confruntă și cu un nivel scăzut de educație, număr mare de copii și adolescenți, număr scăzut de persoane încadrate formal pe piața muncii.

Blocuri ghetou cu locuințe private

Oțelarilor 1A – bloc privat, include aproximativ 190 de camere de tip garsoniera, supraaglomerate, cu o pondere de 60% populație romă.

Blocul se găsește într-o stare de depreciere gravă, insalubră, cu o imagine dezastruoasă în centrul municipiului.

Zona blocuri ghetou Micro 5,6 și 7, Centru dezavantajate pe capital uman.

Problemele specifice zonei sunt de natură condițiilor și stilului de viață. Astfel se înregistrează un nivel scăzut de educație, număr mare de persoane cu dizabilități sau boli cronice, pondere ridicată a copiilor în total populație. Conform informațiilor culese prin interviuri în zona

Micro 6 și 7 aferente școlii generale nr 1 sunt 800 de copii, provenind în mare măsură din familii sărace, dezorganizate sau sunt copii rămași în grijă bunicii sau a rudelor.

Studiul de referință și focus grupurile au evidențiat o paletă de probleme largă incluzând: violență în familie, consum de alcool și droguri încă de la vârste fragede, risc de abuz și neglijare a copiilor, persoane vârstnice care au nevoie de ajutor sau sprijin permanent.

Efectele acestei situații se reflectă în primul rând în participarea copiilor la școală și performanțele lor școlare afectate de condițiile din familie. Familiile nu îi încurajează să meargă la școală și în multe situații abandonul se produce datorită problemelor din familie. Chiar dacă statisticile arată că rata abandonului în ciclul primar și gimnazial a crescut ușor în ultimii ani, statisticile privind abandonul la nivel gimnazial este alarmant și confirmat de cadrele didactice din școli. Se înregistrează un fenomen de mobilitate a elevilor care întrerup studiile pentru a pleca în străinătate și se întorc după o perioadă.

Copiii, vârstnicii și persoanele cu dizabilități sunt categorii care au nevoie de servicii sociale dedicate pentru a-și îmbunătăți calitatea vieții, prin oportunități de educație, instruire, participare la evenimente culturale, sportive, științifice, recreative pe care familiile lor nu le pot oferi.

Segmentul grupuri vulnerabile expuse abuzului, adicțiilor necesită atenție specială pentru a evita sau ieși din situația de abuz și dependență în care se află.

Zone de case dezavantajate din punct de vedere a capitalului uman - Hasdat

Zona prezintă probleme similare zonelor distincte Micro 5,6,7, având un caracter mai evident al caracteristicilor populației roma. Comunitatea este extinsă, având 426 de persoane cu o pondere de 16,9% populație roma declarată. Nevoile sunt similare zonei anterioare privind serviciile de educație și asistență socială.

2.3.5.2. Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor

Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor au fost identificate utilizând atât metode cantitative, cât și calitative. S-a aplicat un sondaj de opinie conform Documentului suport B, la care au răspuns 330 de respondenți și un chestionar în cadrul întrunirilor de consultare răspuns 262 de persoane (Anexa 3). S-au organizat două focus grupuri în fiecare ZUM (anexa3) și 2 focus grupuri cu reprezentanții ai sectorului privat, sectorului public și ai societății civile, reprezentanții instituționali și specialiștii de la nivel local (anexa 3). **Problemele prioritare identificate de cetățeni sunt:** blocuri de locuințe în stare avansată de degradare: 65% din respondenți indică că sunt nemulțumiți de aspectul exterior al blocului, 62,97% de îngrijirea subsolului, 46,89% de starea părților comune a instalațiilor; lipsa utilităților și a curățeniei care cauzează incidența crescută a bolilor determinate de lipsa igienei elementare (55% din respondenți); sărăcia mare determinată de accesul greu la locurile de muncă, din cauza analfabetismului și a lipsei de calificare – 75% din respondenți; violența crescută în familie (51,54%) și pe străzi (63,85%); discriminarea etnică – 46,54%; școli, grădinițe, creșe - 49,62%; și spații de joacă și recreere insuficiente – 70,3% (în contextul în care în cartierele Micro 6 și Micro 7 sunt estimativ 800 de copii) – abandonul școlar ridicat datorită lipsurilor materiale - 60,77%; lipsa spațiilor verzi din jurul blocului – 61,35%, a parcurilor și modalităților de a petrece timpul liber - 76,67%; lipsa locurilor de muncă – 72,4%, lipsa farmaciilor și a cabinetelor medicale – 36,54%. **Focus grupurile cu societatea civilă au relevat următoarele aspecte prioritare:** lipsa unui centru

comunitar, a unei cantine pentru copii, a unui centru after-school; violența în școală; consum crescut de droguri în școli; lipsa serviciilor de consiliere pentru copii cu probleme, care provin din familii dezorganizate; număr ridicat de bătrâni rămași fără sprijin, fără acces la servicii medico-sociale; familii disfuncționale, o rată mare a persoanelor plecate la muncă în străinătate, lasând copii și bătrâni fără sprijin; părinții și tutorii legali nu fac față cerințelor școlii, nu pot să își sprijine copiii și nu știu să își învețe copiii să desfășoare diferite activități de bază (gătit, spălat etc); număr mare de copii cu dizabilități (1700), lipsa de implicare a membrilor comunității în rezolvarea problemelor identificate, lipsa de interes a locuitorilor de a-și schimba viața; absolvenții preferă ajutorul de șomaj în locul căutării unui loc de muncă; o parte a populației nu accesează servicii medicale din incapacitatea de a se deplasa sau din lipsa de cunoștințe, teama sau înțelegere; numărul de mame minore este în creștere, nu există educație pentru prevenire și nici pentru îngrijirea sugarului. **Autoritățile publice** au semnalat starea de degradare a blocurilor locuințe sociale, existența un număr mare de persoane cu nevoi speciale (persoane fără cărți de identitate, fără adăpost, fără aparținători, probleme fizice sau psihice nediate diagnosticate etc). **Antreprenorii** se plâng de lipsa forței de muncă, de fluctuația personalului, în timp ce angajații acuză antreprenorii că îi concediază după perioada de probă. Percepția generală asupra zonelor vizate este una negativă. Imaginea lor este dată în principal de lipsa curățeniei, dar și de nivelul ridicat de infracționalitate. Informațiile care apar în presă arată că zonă este „rău famată”.

În anexa 3 sunt incluse chestionarele folosite, cât și sumarul rezultatelor celor două anchete.

2.4 Acțiunile desfășurate anterior în teritoriul SDL

Tabel 3. Model de prezentare a datelor despre proiectele desfășurate în teritoriul SDL în ultimii 5 ani

Titlul proiectului:	„DAR – Dăruiește, Ajută, Respectă”
Perioada:	Iulie - decembrie 2015
Bugetul (în lei):	100.000 euro (aproximativ 452.450 lei)
Sursa de finanțare:	POS DRU/188/2.2/S/155547, FSE, POS DRU 2007–2013, AP 2, DMI 2.2
Aplicantul:	Episcopia Ortodoxă Română a Devei și Hunedoarei
Partenerii:	Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara și Școala Gimnazială Nr. 1 – Corp B (fosta Școală Generală Nr. 12) din municipiul Hunedoara
Principalele activități:	<p>1. Selectarea grupului-țintă și amenajarea sălilor/spațiului pentru activități.</p> <p>2. “Școală după școală”: pregătirea temelor pentru școală; recuperare școlară; cursuri de limba engleză; cursuri de informatică; consiliere pastorală; consiliere socială/psihologică; activități recreative – activități practic-aplicative pe diferite domenii; stimularea creativității tehnico-științifice cu beneficiarii; participări la tabere și excursii tematice.</p> <p>3. “Șansă la demnitate”: remodelare comportamentală; exerciții atent alese din ramuri sportive ca: gimnastica, atletism, etc.; construirea treptată a motricității, creșterea coordonării mișcărilor și a concentrării în asimilarea cunoștințelor (pentru copii cu dizabilități); tabără tematică.</p> <p>4. “Descoperă”; recuperare școlară; ateliere săptămânale de învățare experimentală a științelor și elaborare de proiecte inovative (alegerea temelor, documentare, însușirea unor tehnici de lucru specifice, întocmirea materialelor de prezentare a proiectelor); concursuri de proiecte tematice.</p>
Probleme întâmpinate:	-
Elemente de succes:	Prevenirea și combaterea abandonului școlar și reintegrarea socială a celor 96 de copii aflați în dificultate, cu vârste între 5 și 16 ani; Progres școlar; Dotarea sălilor de activități cu mobilier, tablă interactivă, Smart TV, rechizite școlare, echipamente sportive; Consiliere psihologică de specialitate.
Numărul și tipul grupului țintă vizat:	96 de copii aflați în dificultate, cu vârste între 5 și 16 ani, copii proveniți din familii cu venituri reduse, familii monoparentale, copii ai căror părinți sunt decedați, necunoscuți, decăzuți din drepturi, plecați la muncă în străinătate, copii neglijăți, cu comportament predelicvent, cu dizabilități sau cu probleme de integrare în societate.
Zona distinctă din	Micro 5 și Micro 6/7

teritoriu:	
Stadiul:	Finalizat

Titlul proiectului:	Centrul de recuperare ANAMARIA
Perioada:	2016-2017
Bugetul (în lei):	114.102
Sursa de finanțare:	Privat/ Sponsorizari/ Formular 230 ANAF
Aplicantul:	GINTAGAN GABRIEL
Partenerii:	ANOROM S.R.L. și R&G CONSTRUCT S.R.L.
Principalele activități:	Recuperarea medicală a copiilor cu dizabilitati
Probleme întâmpinate:	-
Elemente de succes:	Anul 2016-2017 au facut recuperare medical a peste 200 de copii din localitate dar si din afara localitatii
Numărul și tipul grupului țintă vizat:	1.700 pacienți
Zona distinctă din teritoriu:	Teritoriu SDL
Stadiul:	În desfășurare cu finanțare privată

Titlul proiectului:	Centrul interactiv pentru educație nonformală și voluntariat Hunedoara
Perioada:	06 martie 2015 - 31 octombrie 2016
Bugetul (în lei):	902,301.00
Sursa de finanțare:	Fondul Român de Dezvoltare Socială
Aplicantul:	Municipiul Hunedoara
Partenerii:	Nu este cazul
Principalele activități:	<p>Activitatile din cadrul acestui modul au facut parte din masurile integrate oferite deoarece asigura si promoveaza un stil de viata sanatos bazat pe miscarea si antrenarea corpului in activitati sportive individuale si de grup, antrenarea abilitatilor de lucru in echipa, a colaborarii, a responsabilitatii si a intrajutorarii. Activitatile modulului de outdoor presupun parcurgerea elementelor în grup sau individual sub supravegherea specialiștilor, urmărind dezvoltarea si conștientizarea abilităților, deprinderilor și comportamentelor de integrare.</p> <p>Beneficiarii vor dezvolta abilități de menținere a echilibrului, a creșterii încrederii în sine, depășirea temerilor și fricilor, încurajarea</p>

	<p>spiritului de întraajutorare, formarea deprinderilor pentru lucrul în echipă, dezvoltarea priritului de competitivitate, asumarea riscurilor calculate, toate aceste abilități sunt urmărite și dezvoltate cu ajutorul specialiștilor. Grupa va fi formata din 17 copii si tineri de varste apropiate pentru a asigura omogenitatea alegerii traseelor si a activitatii derulate in exterior, a grupei de caravana pe bicicleta, a timpului de parcurgere a unui traseu complet.</p> <p>In plus de aceste activități se mai dezvoltă si abilități intelectuale ce presupun descoperirea și dezvoltarea de strategii, asumarea rolului de lider, rezolvarea de probleme, imaginația, managementul timpului, să-și aștepte rândul, să respecte normele de siguranță, să-și respecte adversarul, coechipierul, îndrumătorul, să cultive spiritul de fair – play dorinta de a promova acest stil de viata în afara centrului.</p> <p>Activitatile din cadrul Modulului Hrănire Sănătoasă au vizat masurile integrate oferite deoarece reprezinta suplimentarea hranei de zi cu zi a beneficiarilor si educatie pentru dobandirea unui mod de hranire sanatoasa .</p>
Probleme întâmpinate:	Nu este cazul
Elemente de succes:	<p>Rezultate concrete a) Număr de copii care beneficiază direct de serviciile proiectului 154: - din care nr de copii romi 116; - din care nr de fete 86. b) Nr tineri beneficiari directi ai proiectului 50: - din care nr tineri romi 35; - din care nr fete 26. c) Număr de facilități sociale (centre etc.) înființate/dezvoltate și care furnizează servicii pentru grupuri vulnerabile de copii și/sau tineri – 1; d) Număr de măsuri care se adresează nevoilor grupurilor vulnerabile formate din copii și tineri la risc – 2; e) Număr de părinți/tutori ai copiilor și/sau tinerilor aflați în situații de risc care nu beneficiau anterior de sprijin adecvat și care primesc servicii specifice de suport (consiliere etc.) – 50; f) Număr de specialiști/profesioniști/voluntari care furnizează servicii copiilor și/sau tinerilor aparținând grupurilor vulnerabile și care au dobândit cunoștințe și abilități specifice – 30; g) Formare profesionala – 23 persoane; h) Informare comunitate - 27 lideri; i) Activitati integrate 3.</p>
Numărul și tipul grupului țintă vizat:	Număr de copii care beneficiază direct de serviciile proiectului 154: - din care nr de copii romi 116;
Zona distinctă din teritoriu:	Teritoriul SDL
Stadiul:	Finalizat

2.5 Elemente complementare privind prezentarea teritoriului SDL

Delimitarea teritoriului SDL a tinut cont în primul rând de "buzunarele sărăciei și excluziunii" identificate pe teritoriul municipiului, asamblându-le într-un tot unitar cu zone functionale absolut necesare adresării problemelor comunităților marginalizate.

Teritoriul include o zona de concentrare a zonelor marginalizate/dezavantajate, cunoscuta în municipiu ca o zona saraca, degradata, și într-o masura chiar nesigura, în contrast cu zona centrala, și zonele de case între care au mai aparut izolate blocuri ca zone marginalizate. O alta zona compacta dezavantajata este zona Hasdat cunoscuta ca zona a comunitatii roma. Zona castel este foarte mica fara a avea o semnificatie majora în peisajul general al orasului, dar mai degraba la nivel individual sau de familie.

Integrarea într-un perimetru unitar, teritoriu SDL a acestor zone diferite ca imagine, poate fi un prim pas spre apropierea lor și reducerea segregării și discriminării. Zona Micro 6 și 7 se afla are un relief de deal fiind flancata de Padurea Chizid care poate oferi oportunitati variate de educatie, evenimente, dar și de afaceri. Atragerea turistilor din zona Castelului pentru agrement în zona Chizid, poate reprezenta o motivatie pentru locuitorii zonei de a contribui la schimbare imaginii cartierului și blocului lor, beneficiind și ei în aceasta zona de efectele pozitive ale fluxurilor de turisti.

SDL are astfel un potential ridicat de ridicare a imaginii ZUMurilor, și calitatii vietii locuitorilor lor. Acesta este sustinut de structura formalizata a Grupului de Actiune Locala care poate și are resurse sa mentina activitatile SDL pe agenda de lucru a partenerilor, sa atraga noi parteneri oferind credibilitate dar și o directie clara, un plan fezabil și actiuni concrete.

3. Analiza SWOT

1 Poziționarea geografică	
Puncte tari	Puncte slabe
SDL acoperă mai mult de jumătate din suprafața municipiului fără bariere geografice de mobilitate. Poziționare într-o zonă care îmbină potențialul natural, cultural și turistic cu cel industrial.	Extensia ridicată a terenurilor industriale în mare parte dezafectate cu multiple efecte negative asupra mediului socio-economic al municipiului. Concentrarea persoanelor aflate în sărăcie și risc de excluziune socială în trei cartiere învecinate Micro 5, Micro 6 și Micro 7, care diferențiază imaginea zonei de restul municipiului.
Oportunități	Amenințări
Poziționarea geografică în apropierea principalelor coridoare de transport naționale și europene care oferă oportunități pentru dezvoltare economică și socială.	Imagine de fostă zonă industrială cu suprafețe contaminate, construcții dezafectate și degradate, care diminuează atractivitatea municipiului pentru locuire.
2 Populația și caracteristicile demografice	
Puncte tari	Puncte slabe
Natalitate ridicată în zonele marginalizate/dezavantajate. Scădere relativ redusă a populației în ultimii șase ani.	Proces de îmbătrânire a populației, cu creștere a ponderii segmentului de vârstă peste 45 de ani și scădere pe segmentul 15 – 45 de ani. Persoane fără forme legale de sedere, proprietate, identitate. Număr mare de familii dezorganizate, minori aflați în îngrijirea bunicii sau rudelor, mame minore, persoane cu adicții. Educație civică scăzută, incapacitate de administrare a bunurilor proprii, de respectare a regulilor de conviețuire. Atitudine negativă față de schimbare, neîncredere, reticenta față de inițiativele de integrare.
Oportunități	Amenințări
Existența unor factori externi care determină revenirea persoanelor plecate la muncă în alte state membre UE	Amplificarea fenomenului de migrație urban-rural și cel de suburbanizare existent în municipiu Fluxuri de persoane dezavantajate din alte zone, fără documente sau rezidență
3 Ocuparea, mediul de afaceri la nivel local și protecția socială;	
Puncte tari	Puncte slabe
Existența unei oferte de locuri de muncă și oportunități de angajare. Deschiderea angajatorilor locali de a angaja persoane din comunitate (în special pentru salubritate, spații verzi, construcții și pază) Există furnizori de servicii de ocupare care pot adapta serviciile lor la nevoile de formare și consiliere complementare serviciilor ALOFM	Forță de muncă insuficientă/neadaptată cererii de pe piața Interes scăzut pentru calificarea în meseriile cerute de piață Integrare dificilă la locurile de muncă și stabilitate scăzută. Coexistența fenomenelor aparent contradictorii de șomaj, excedent de forță de muncă și cerere de forță de muncă calificată Intensitate scăzută a muncii în gospodăriile din ZUM. Dependența ridicată de ajutoare sociale Motivație scăzută pentru dezvoltare profesională și ocupare.
Oportunități	Amenințări
Creșterea salariului minim și a cererii de forță de muncă datorată dezvoltării afacerilor locale și investițiilor noi. Potentialul economic local ridicat privind serviciile turistice încă nevalorificat Implicarea mediului privat în ofertarea de servicii de formare profesională	Banii trimisi de membrii familiei plecați la muncă în străinătate și sistemul de ajutoare sociale demotivează persoanele dezavantajate, aceștia preferând o viață pasivă în sărăcie, alternativei de trecere la o viață activă prosperă.
4 Educația	

Puncte tari	Puncte slabe
Existența de unități școlare – școli generale cu o bună acoperire a teritoriului SDL Experiență extensivă în proiecte de educație, prevenirea parasirii timpurii a școlii, cât și de sprijin social pentru copiii din familiile sarace	Capacitatea insuficientă a creșelor, grădinițelor și școlilor, dotări insuficiente. Deficit de cadre didactice specializate pentru copiii cu nevoi speciale și dizabilități Număr mare de copii cu risc de abandon școlar, rezultate școlare relativ scăzute, sănătate și igiena precară în familii, lipsa educației sanitare Creșterea numărului de elevi proveniți din familii monoparentale sau din familii emigrate/plecate în străinătate. Normele culturale favorizează părăsirea timpurie a școlii inclusiv a fetelor pentru a se căsători. Nivel de educație scăzut al adulților și lipsa de motivație pentru completarea studiilor.
Oportunități	Amenințări
Dezvoltarea proiectelor educaționale care au ca țintă grupurile marginalizate/ dezavantajate Existența unor proiecte din bugetul de stat/fonduri nerambursabile, la nivel național – A doua șansă, Cornul și Laptele, CRED.	Atractivitatea muncii în străinătate cu efecte negative asupra copiilor rămași acasă. Migrarea cadrelor didactice spre domenii mai bine remunerate. Creșterea delincvenței juvenile, exploatarea sexuală a fetelor minore.
5. Locuirea și accesul la utilități	
Puncte tari	Puncte slabe
Structura drumurilor, străzile principale și trotuarele sunt într-o stare tehnică bună Infrastructura de alimentare cu apă și canalizare este extinsă și acoperă întreg teritoriul SDL. Proiecte de termoizolare a clădirilor publice implementate Populația este satisfăcută de serviciile de transport Cea mai mare parte a locuințelor sunt construite din materiale durabile	Populație care locuiește în adaposturi/ baraci improvizate, supraaglomerate și în condiții mizere. Un număr mare de familii locuiesc în blocuri de tip ghetou, în stare avansată de degradare, cu riscuri ridicate de îmbolnăvire. Blocurile de locuințe sociale/ convenabile cunosc cele mai mari probleme de degradare, făcând condițiile de locuit improprii. Supraaglomerare, situații neclare privind legalitatea locuirii/propietății, deconectarea gospodăriilor de la utilități din cauza întârzierilor la plată, și reconectări ilegale frecvente. În numeroase blocuri se înregistrează infiltrații de apă la nivelul terasei, subsoluri insalubre, inundații, deteriorare fatadei și interioarelor, a spațiilor comune.
Oportunități	Amenințări
Programe de finanțare pentru proiecte integrate de infrastructură de locuire și educație, sprijin, acțiuni de întreținere a spațiilor de locuit	Degradarea clădirilor în ritm alert Lipsa de educație și motivație a locatarilor din blocurile sociale privind curățenia, întreținerea locuințelor, a blocurilor și împrejurimilor. Insuficiența resurselor financiare pentru construcția reabilitării blocurilor.
6. Accesul la instituții și servicii publice (în principal servicii sociale, medicale/ medico-sociale);	
Puncte tari	Puncte slabe
Distanță relativ redusă la servicii de educație, medicale de bază (cabinete medicale), farmacii. Acces la principalele instituții și servicii publice, în 5-20 minute de mers pe jos sau cu transport public apreciat satisfăcător. Existența unor servicii sociale însă nu sunt focalizate pe grupul țintă marginalizat și insuficiente față de nevoi.	Insuficiența spațiilor de joacă dotate corespunzător normelor pentru copiii din comunitatea marginalizată. Inexistența unor spații amenajate pentru adulți în vederea practicării sporturilor. Dotare insuficientă a cabinetelelor medicale/ stomatologice din școli. Număr mare de copii și varstnici care nu au acasă condiții favorabile studiului, de hranire adecvată și petrecere a timpului liber. Servicii limitate disponibile pentru familiile cu persoane cu , consiliere a grupurilor vulnerabile, educație civică
Oportunități	Amenințări

Interesul societății civile, a operatorilor economici, pentru proiecte dedicate comunității marginalizate. Programe de finanțare pentru proiecte integrate.	Dificultăți de mobilizare a comunității marginalizate datorită atitudinii reticente.
7. Organizarea și coeziunea comunității și relațiile cu exteriorul	
Puncte tari	Puncte slabe
Interesul și implicare efectivă în acțiuni de sprijin a comunității marginalizate (ONGuri, Episcopia Devei și Hunedoarei, alte culte, operatori economici, persoane fizice, UAT) Existența de asociații de proprietari	Capacitatea insuficientă a sistemelor de protecție socială, sănătate și educație. Nu există lideri recunoscuți la nivelul comunității - nu există coeziune între locuitorii comunităților marginalizate. Relația cu municipalitatea este lipsită de încredere. Insuficiența serviciilor sociale pentru comunitatea marginalizată.
Oportunități	Amenințări
Existența unor ONGuri active pe teritoriul SDL. Interes declarat a unor organizații din Hunedoara și împrejurimi de implicare în intervenții pentru comunitatea marginalizată.	Capacitate limitată a UAT de a implementa și asigura sustenabilitatea proiectelor adresate comunității marginalizate. Inexistența unui cadru de mobilizare a actorilor locali și cooperare pentru intervenții dedicate comunității marginalizate.
8. Proiecte desfășurate anterior în zonă.	
Puncte tari	Puncte slabe
Acumularea unei experiențe semnificative în proiecte dedicate capitalului uman, inclusiv pentru comunități marginalizate, atât la nivelul UAT cât și alte organizații. Experiențe pozitive ale persoanelor din ZUM înregistrate în proiecte anterioare care pot fi valorificate	Absența unui cadru formalizat care să încurajeze colaborarea și parteneriatul între toate tipurile de actori Capacitate de colaborare redusă a actorilor locali Colaborare redusă între instituții și ONG-uri Resurse financiare, materiale și umane insuficiente pentru a susține intervenții eficiente în ZUM impun cooperarea cu alți actori locali și solicitarea de finanțări prin programe naționale și europene
Oportunități	Amenințări
Promovarea voluntariatului Contractarea/externalizarea de servicii sociale.	Birocrația excesivă a proiectelor cu finanțare europeană descurajează atât ONGurile cât și beneficiarii de a participa. Creșterea problematicei sociale și instabilitatea legislativă Discountinuitatea finanțărilor disponibile

4. Procesul de implicare a comunității

4.1 Formarea și organizarea Grupului de Acțiune Locală (GAL)

Grupul de inițiativă pentru constituirea GAL URBAN CORVINIA HUNEDOARA a fost format din cei trei parteneri ai proiectului destinat sprijinului pregătitor, cu titlul „Dezvoltare Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) în municipiul Hunedoara”, POCU137/5.1/112481. Odată cu demararea procesului de animare, mobilizare și consultare a tuturor grupurilor interesate și a cetățenilor din zonele urbane marginalizate, s-au lansat și invitațiile de aderare la GAL. GAL URBAN CORVINIA HUNEDOARA a fost constituit din cinci membri fondatori: Municipiul HUNEDOARA prin Consiliul Local al Municipiului Hunedoara (UAT), Fundația „Centrul de Asistență Rurală” (ONG – responsabil cu activitățile de facilitare), Societatea Lideea Development Actions S.R.L , Asociația „Ghi Lacho” Hunedoara (ONG- reprezentant a intereselor cetățenilor de etnie romă), Mihai Adriana, persoană fizică domiciliată în ZUM Micro 6 Nord.

În urma procesului de animare, au depus actele pentru aderare la GAL un număr de 11 viitori membri: Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de muncă Hunedoara, Agenția Județeană pentru Plăți și Prestații Sociale Hunedoara, Școala Gimnazială nr. 1 Hunedoara, Școala Gimnazială nr. 2 Hunedoara, Colegiul Național Iancu de Hunedoara (toate trei școlile fiind situate în ZUM), Asociația „ANAMARIA TEODORA” Hunedoara, Asociația de locatari nr.17 Hunedoara, Asociația L&C Consulting Hunedoara, Manasia Iuliana, Sîrbu Genica. Datorită timpului scurt de implementare a proiectului, GAL nu a avut timpul fizic necesar colectării tuturor documentelor necesare pentru depunerea în instanță a actelor constitutive pentru toți cei 16 membri, de aceea s-a optat pentru înregistrarea juridică a acestuia cu 5 membri fondatori și modificarea actului constitutiv pentru includerea celor 11 membri care s-au alăturat pe parcurs, de îndată ce se obține sentința de constituire.

GAL URBAN CORVINIA HUNEDOARA a angajat un manager – Muntean Sorin-Nicolae și un asistent manager - Ciuciu Alexandru-Rudolf. Angajările s-au făcut pe baza unui proces de selecție transparent, anunțurile de recrutare fiind postate pe site-ul <http://lideea.eu/recrutare>. Activitățile de facilitare au fost asigurate de Fundația Centrul de Asistență Rurală, care este subcontractată pentru implementarea acestor activități în perioada următoare finalizării sprijinului pregătitor. Pe tot parcursul procesului de elaborare al SDL, au fost implicați toți membrii prezenți și cei care si-au depus adeziunea de aderare la GAL, după cum urmează: Primăria Municipiului Hunedoara a coordonat studiul de referință și acțiunile de informare a populației, S.C. Lideea Development S.R.L a răspuns de prelucrarea datelor statistice și elaborarea SDL, Fundația CAR de facilitare, animare, consultare, Asociația „Ghi Lacho” Hunedoara a participat cu voluntari la colectarea informațiilor din teren pentru studiul de referință și la toate acțiunile de animare și consultare, aducând o contribuție esențială la înțelegerea problemelor din ZUM și la identificarea și prioritizarea intervențiilor, Școlile Gimnaziale nr. 1, nr. 2 Hunedoara și Colegiul Național Iancu de Hunedoara au participat la focus grupuri, au asigurat spațiul pentru întrunirile publice de consultare și pentru cursul de facilitare, Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de muncă Hunedoara, Agenția Județeană pentru Plăți și Prestații Sociale Hunedoara au participat la focus grupuri și au oferit informații și date statistice, Asociația „ANA MARIA TEODORA” Hunedoara, Asociația de locatari nr.17 Hunedoara, Asociația L&C Consulting

Hunedoara, au contribuit la identificarea problemelor și la dimensionarea intervențiilor. Membrii GAL au participat la trei întâlniri pentru discutarea și finalizarea documentelor de constituire și funcționare ale GAL-ului, în cadrul cărora s-au stabilit misiunea și viziunea GAL, obiectivele, activitățile, structura consiliului director și membrii acestuia, atribuțiile și responsabilitățile organelor de conducere, structura parteneriatului, criteriile de acordare și de condițiile de retragere ale calității de membru, organigrama, criteriile de selecție ale managerului GAL și atribuțiile acestuia, comisia de selecție a proiectelor și regulamentul de funcționare al acesteia, regulile pentru a asigura un proces decizional nediscriminatoriu și transparent, precum și o procedura de prevenire a riscului de apariție a unui conflict de interese, cotizația și sediul, organizarea concursului pentru recrutarea managerului GAL și a asistentului administrativ. Toți membrii GAL, prezenți și cei care și-au exprimat adeziunea au avut cel puțin un reprezentant care a participat la cursul de facilitator de dezvoltare comunitară, Cod COR 341204, în total un număr de 25 de persoane beneficiind de curs. GAL Urban Corvinia Hunedoara a fost constituit în conformitate cu prevederile OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată prin Legea nr. 246/2005. Sediul GAL este stabilit pe Bdul. Libertății, Nr.17, camera 41, pus la dispoziție cu titlu gratuit de Municipiul Hunedoara. Primăria Hunedoara a transferat către GAL computer desktop 2 bucăți, 1 multifuncțională, un dulap, două scaune și două birouri.

Structura GAL este:

- Adunarea generală; cinci membri fondatori - 20% autorități publice – 1 membru, 40% ONG – 2 membri, 20% sector economic – 1 membru, 20% persoane fizice din SDL- 1 membru, 20% sector public și 80% sector privat, 40% reprezentanți ZUM; din membrii fondatori, 3 sunt femei (60%), 1 tânăr - Ciuciu Alexandru-Rudolf, 2 cetățeni de etnie rromă (40%) - Ciuciu Alexandru-Rudolf și Cărlig Iolanda Liza.

- Comitetul Director: 3 membri - 33% autorități publice, 33% ONG, 33% persoane fizice din SDL, 66% reprezentanți ZUM; din membrii Consiliului Director 33% sunt tineri, 66% femei, 66% 2 cetățeni de etnie romă, 100% cu domiciliul în ZUM.

- personalul GAL (un manager, un asistent).

În Statutul GAL URBAN CORVINIA HUNEDOARA au fost incluse toate prevederile de la punctele f, g, h, i, j, k, l din Anexa 10 Documente suport care să dovedească organizarea funcțională a GAL.

4.2 Animarea partenerilor locali și mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL

4.2.1 Animarea partenerilor locali

Prin atribuțiile asumate în cadrul proiectului pentru sprijin pregătitor „Dezvoltare Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) în municipiul Hunedoara”, POCU137/5.1/112481, Primăria Municipiului Hunedoara a răspuns de Activitatea cadru I – Înființarea noului GAL, numindu-l pe domnul Muntean Sorin-Nicolae, inspector specialitate, pentru îndeplinirea atribuțiilor managerului GAL în faza de constituirea a grupului de inițiativă locală GAL URBAN CORVINIA HUNEDOARA. Acțiunile de animare și consultare au fost structurate după cum urmează:

1. Întâlniri cu reprezentanții instituțiilor publice și a directorilor de departamente ale acestora, cu atribuții în domeniile vizate de SDL: Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de muncă Hunedoara, Agenția Județeană pentru Plăți și Prestații Sociale Hunedoara, școlile situate în zonele urbane marginalizate- Școala Gimnazială nr. 1 Hunedoara, Școala Gimnazială nr. 2 Hunedoara, Școala Gimnazială nr. 5 Hunedoara, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara (DGASPCHD), Direcția de Sănătate Publică a Județului Hunedoara (DSPHD), Inspectoratul de Poliție Județean Hunedoara (IPJHD), Direcția Județeană de Statistică Hunedoara (DJSHD), Unitatea de Asistență Medico-Socială Părintele Arsenie Boca Hunedoara, Centrul Social Multifuncțional pentru Persoane Vârstnice Hunedoara, Spitalul Municipal Hunedoara, Instituția Prefectului Hunedoara. În cadrul acestor întâlniri s-au prezentat mecanismul DLRC, rolul acestor instituții publice, s-au discutat aspecte cu care acestea se confruntă în zonele urbane marginalizate și posibile soluții ale problemelor, intervenții anterioare și problemele întâmpinate în derularea acestora, cât și cazuri de succes.
2. Întâlniri cu reprezentanții societății civile și ai furnizorilor privați de servicii socio-medicale: S-au organizat întâlniri cu reprezentanții asociațiilor de proprietari, Asociația GHI LACHO Hunedoara, reprezentată a intereselor cetățenilor de etnie romă, Episcopia Deveii și a Hunedoarei, Asociația de sprijin comunitar Adriaan Van Berger, Centrul de Recuperare Anamaria. În cadrul acestor întâlniri s-a prezentat mecanismul DLRC, s-au discutat aspecte cu care acestea se confruntă în zonele urbane marginalizate și posibile soluții ale problemelor, intervenții anterioare și problemele întâmpinate în derularea acestora, cât și cazuri de succes. Episcopia Deveii și a Hunedoarei administrează Centrul socio-medical „Sf. Ierarh Nectarie”, informare și consiliere pentru grupuri vulnerabile, îngrijire persoane vârstnice și mediere, informare și consiliere pe piața muncii, în orașul Deva. Episcopia a preluat în administrare sediul dezafectat al Școlii generale nr.10 din Hunedoara din cartierul Micro 7 inclus în SDL, cu intenția de a-l reabilita și utiliza pentru crearea unui centru multifuncțional comunitar .
3. Acțiuni de informare: cele cinci întruniri publice de consultare au fost anunțate prin postarea afișelor la sediul Primăriei Hunedoara, la peste 100 de asociații de locatari, la școlile gimnaziale nr.1, 2 și 5, unde s-au desfășurat, pe site-ul Primăriei Municipiului Hunedoara și pe site-ul partenerului S.C. Lideea Development S.R.L (<http://lideea.eu/category/noutati/>), social media (<https://www.facebook.com/GAL-Corvinia-496669007355078/>). De asemenea, anunțul de selecție pentru membri fondatori GAL a fost postat pe site-ul Primăriei Municipiului Hunedoara(https://primariahd.ro/fisiere/module_fisiere/8156/Anunt%20selectie%20parteneri%20Asociatie%20GAL.pdf).

Ca urmare a acestor acțiuni, un număr de șase instituții publice au depus cerere de adeziune la GAL (Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de muncă Hunedoara, Agenția Județeană pentru Plăți și Prestații Sociale Hunedoara, școlile situate în zonele urbane marginalizate- Școala Gimnazială nr. 1 Hunedoara, Școala Gimnazială nr. 2

Hunedoara, Colegiul Național Iancu de Hunedoara) și trei ONG-uri (Asociația GHI LACHO și Centrul de Recuperare Anamaria, Asociația L&C Consulting).

Adunarea Generală a GAL Urban Corvinia Hunedoara compusă din cinci membri fondatori (Municipiul HUNEDOARA prin Consiliul Local al Municipiului Hunedoara (UAT), Fundația „Centrul de Asistență Rurală” (ONG), Societatea Lideea Development Actions S.R.L , Asociația „Ghi Lacho” Hunedoara (ONG) și Mihai Adriana) a ales trei membri în consiliul director: Mihai Adriana – Președinte, persoană fizică domiciliată în ZUM Micro 6 Nord, str. Prutului nr.3, invatatoare la Scoala Gimnazială nr. 1 situată în ZUM Micro Nord, Cârliș Iolanda Liza – Vicepreședinte, reprezentant al membrului Municipiul Hunedoara, mediator sanitar în cadrul Primăriei și persoană de etnie romă domiciliată în ZUM Micro 7, str. Trandafirilor nr. 25, Ciuciu Alexandru-Rudol– Vicepreședinte, președinte Asociația „Ghi Lacho Hunedoara”, domiciliat în ZUM Zona Pieței, Str. Ștefan cel Mare nr. 3, persoană de etnie rromă. Așadar, în cadrul Consiliului director două din trei persoane sunt de etnie romă (66%), unul din trei reprezintă interesele persoanelor de etnie romă (33%), unul din trei reprezintă comunitatea din zonele urbane marginalizate (33%), toți cei trei membri fiind domiciliați în ZUM (100%).

4.2.2 Mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

Relațiile din interiorul comunității

În comunitatea căreia i se adresează strategia de dezvoltare locală pentru zonele urbane marginalizate din Municipiul Hunedoara, există doi lideri informali (Alexandru Rudolf Ciuciu și Luiza Iolanda Cârlig), care mediază relația dintre comunitate și autoritățile locale. Aceste două persoane sunt și angajate la Primăria Municipiului Hunedoara, pe post de mediator sanitar (Luiza Iolanda Cârlig) și mediator școlar (Alexandru Rudolf Ciuciu), facilitând comunicarea dintre autoritățile publice și comunitate. Comunicarea e dificilă și tensionată. Pe de o parte membrii comunității sunt nemulțumiți de autoritățile locale. Aceștia consideră că deși autoritățile locale cunosc problemele cu care se confruntă, manifestă un interes scăzut față de rezolvarea acestora. De asemenea, rezidenții reclamă insuficiența și inadecvarea ajutorului oferit de autoritățile locale, raportat la nevoi. Ei susțin că atunci când merg cu o anumită problemă la primărie nu li se acordă timp, nu sunt luați în seamă sau li se fac promisiuni care nu sunt aduse la îndeplinire. De pildă, o dispoziție locală emisă în anul 2017 de Direcția Socială a Primăriei a schimbat condițiile acordării hranei calde și reci oferite de cantina socială, scăzând numărul de beneficiari cu aproximativ 100. În general, comunitatea este suspicioasă față de acțiunile realizate de primărie, existând o tendință de a crede că cei care implementează proiecte monopolizează beneficiile financiare ale acestora, în timp ce comunitatea beneficiază doar marginal sau deloc. Pe de altă parte, autoritățile locale aducând în discuție lipsa sustenabilității intervențiilor, în principal din cauza lipsei de responsabilitate a comunității față de bunurile comune, dar și a lipsei de recunoștință față de ajutorul primit. Reprezentanții autorităților consideră că locuitorii zonei marginalizate nu păstrează și nu au grijă de ceea ce li se oferă, ceea ce reprezintă un factor demotivator pentru realizarea altor proiecte. Reprezentanții autorităților locale sunt de părere că mobilizarea comunității este foarte dificilă și că experiența din proiectele trecute a arătat că, în general, membrii acesteia nu se implică în acțiuni pentru atingerea unui obiectiv comun. De multe ori, cetățenilor li se refuză serviciile medicale, pe motivul lipsei de igienă.

Relația cu societatea civilă

Cetățenii din zonele urbane marginalizate din Hunedoara se declară mai degrabă reticenți în ceea ce privește interacțiunea cu ONG-urile sau prestatorii de servicii sociale în zonă. Relația cu ONG-urile este rezultatul interacțiunii atât cu ONG-uri locale, cât și de la nivel național, care prin proiecte de tip POSDRU2 au utilizat resursele umane din zonă promițând bani sau locuri de muncă, promisiuni care nu au fost duse la îndeplinire. Prin urmare, reacția naturală a rezidenților este una de neîncredere față de cei care vin din exterior cu proiecte, experiența fiind că, de cele mai multe ori, beneficiile în urma proiectelor s-au blocat doar la câteva persoane din zona mai înstărită. În decembrie 2016 a fost înființată Asociația GHI LACHO, cu scopul reprezentării cetățenilor de etnie romă și oferirea sprijinului de integrare în societate. În prezent numără 25 de membri și este singura asociație reprezentativă pentru comunitatea de romi. În primul an de funcționare au reușit mobilarea unui număr de aproximativ 200 de persoane pentru activități de într-ajutoare ce au deservit aproximativ 600 de persoane. A reuși parteneriate cu școlile și cu alte organizații din țară

²Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane.

și străinătate. Datorită rezultatelor obținute este de așteptat ca această asociație să restabilească încrederea comunității în societatea civilă.

Relația cu biserica

Comunitatea este adânc radacinată normelor cutumiale în ceea ce privește apartenența la un cult religios. Membrii comunității respecta cu rigurozitate fiecare sarbatoare fregventand cu strictete locasurile de cult religioase (in mod special batranii comunitatii). Mai cu seamă Biserica Penticostală Maranta situată la intersecția cartierelor Micro 6 și Micro 7 se adresează enoriașilor romi, oferind și masă caldă, îmbrăcăminte, servicii de tip afterschool. În ceea ce privește mobilizarea comunității din teritoriul SDL, în acest moment cea mai mare influență, cel puțin din perspectiva religioasă, este deținută de pastorul comunității penticostale care este perceput ca fiind lider al comunității.

Relația cu presa locală

Modul în care presa tratează subiectele dintr-o zonă defavorizată este relevant în măsura în care, în acest moment mass media este principalul formator de opinii. O căutare a sintagmelor Micro 5, Micro 6, Micro 7, Hășdat, Aleea porcilor, zona Piață pe motorul de căutare Google relevă că în termeni cantitativi, referințele negative predomină. Nu s-au găsit referințe pozitive, iar titlurile folosite sunt foarte agresive: http://adevarul.ro/locale/hunedoara/fotoreportaj-zonele-rau-famate-hunedoarei-bantuite-saracie-teama-1_50ad3bc17c42d5a663913a36/index.html: "Mai multe cartiere din Hunedoara pot concura oricând cu celebrele ghetouri din orașele americane. Chiar dacă găștile și clanurile de cartier nu își mai fac simțită prezența pe străzi, la fel ca în anii trecuți în care noaptea locurile deveneau interzise trecătorilor străini, zonele rău-famate ale orașului și-au păstrat aerul promiscuității."

Procesul de animare, mobilizare și consultare a tuturor actorilor locali relevanți, a fost implementat de Fundația Centrul de Asistență Rurală, cu vastă experiență în facilitarea grupurilor de acțiune locală. Procesul a demarat cu identificarea liderilor locali, a persoanelor cu influență în zonele urbane marginalizate. Astfel, s-au implicat directori de școli, cadre didactice, Asociația GHI LACHO, Școala gimnazială nr. 1 corp A – ZUM Micro 7 și Corp B – ZUM Micro 6 Nord, Școala gimnazială nr. 2 corp B, Colegiul Național Iancu de Hunedoara corp B. În toate aceste școli s-au organizat întruniri publice de informare și consultare, în datele de 09.10.2017, 10.10.2017, 18.10.2017 orele 12:00 și 14:00 și 28.11.2017 – întrunirea publică de validare a SDL. Întrunirile au fost anunțate în prealabil prin publicarea anunțurilor pe site-ul Primăriei, la locațiile de desfășurare, la asociațiile de proprietari, blocurile și locuințele din zonele urbane marginalizate, pe canalele social media (<https://www.facebook.com/GAL-Corvinia-496669007355078>). Au participat un număr de 317 persoane, dintre care 90 tineri între 16-29 ani (28%), 168 romi (53%), 205 femei (65%). Întrunirile au avut următoarea structură: Prezentarea proiectului, a necesității și oportunității mecanismului DLRC (ce dorim să facem, de ce e importantă contribuția participanților), care sunt problemele cu care se confruntă și ce soluții și ce resurse există pentru rezolvarea acestora, cum se pot implica cetățenii în schimbarea condițiilor de trai, relațiile din interiorul comunității și cu autoritățile locale, cu societatea civilă, cu presa; s-au prezentat cazuri de bună practică în dezvoltarea comunitară vizând grupurile vulnerabile; au fost abordate cele cinci teme obligatorii: (1) delimitarea teritoriului SDL, identificarea zonelor distincte incluse în teritoriul SDL și declararea ZUM din teritoriu, precum și organizarea Studiului de referință; (2)

principalele rezultate ale analizei diagnostic a nevoilor, problemelor și resurselor identificate în teritoriul SDL, și specific în ZUM, pe baza datelor din Studiul de referință (3) identificarea soluțiilor posibile și organizarea consultărilor publice în întreg teritoriul SDL; (4) prioritizarea propunerilor de proiecte propuse prin consultări în teritoriul SDL, cu precădere în ZUM și (5) decizie finală cu privire la conținutul SDL și a listei indicative de intervenții. La sfârșitul fiecărei întruniri, cu excepția celei de validare, participanții au completat un chestionar pentru identificarea nevoilor și a soluțiilor. Rezultatele acestor întruniri publice de consultare cu cetățenii din zonele urbane marginalizate au fost prezentate în ședințele Consiliului director, împreună cu centralizarea tuturor rezultatelor studiului de referință și cu propunerile de intervenții, la care au contribuit și persoanele participante la focus grupuri și interviuri individuale. Chestionarul lansat în cadrul întrunirilor de consultare a fost accesibil și pentru completare online, la adresa <https://www.surveymonkey.com/r/FCBRRL2>, fiind completat de 262 de persoane. În aceeași perioadă de timp s-au derulat acțiuni de întărire a comunității, prin organizarea Concursului interșcolar Cartierul meu verde. S-au implicat Școala gimnazială nr.1 Corp A (fosta școală 9), Școala gimnazială nr. 1 Corp B (fosta școală 12), Școala gimnazială nr. 2 corp B(fosta școală nr.11). S-au implicat 36 de cadre didactice și personal administrativ, 197 de copii au expus lucrări cu tematica propusă, prin care și-au exprimat viziunea cu privire la traiul într-un cartier curat, nepoluat, fără lipsuri și violență. În fiecare școală s-a organizat câte o festivitate de premiere a celor mai bune lucrări din școala respectivă, la care au participat și părinții. Totodată, cadrele didactice au făcut o prezentare cu privire la dezvoltarea durabilă, măsuri de implicare a cetățenilor în păstrarea curățeniei zonelor, a spațiilor verzi și de reducere a poluării. Festivitatea de premiere interșcolară a fost găzduită de Primăria Municipiului Hunedoara, au participat 50 de părinți și copii, 20 de copii cu cele mai bune desene au primit premii în rechizite școlare. Participarea la această acțiune a depășit așteptările, indicatorul inițial de 150 de copii au fost depășiți 31%, acest lucru datorându-se implicării cadrelor didactice care sunt recunoscute ca lideri în aceste comunități, dar și a mobilizării părinților prin întrunirile de consultare publică.

5. Obiectivele SDL

Obiectivul general al SDL este reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în ZUM, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL a Municipiului Hunedoara.

Obiectivul general se va atinge prin patru obiective specifice ce se vor adresa problemelor de infrastructura pentru locuire, ocupare, educație, sănătate, integrare socială, responsabilizarea și implicarea comunității pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale.

Obiectiv specific 1: Până în anul 2023 cetățenii din comunitățile marginalizate din Municipiul Hunedoara vor avea condiții de locuit decente, acces facil și de calitate la utilități publice și infrastructură.

Obiectiv specific 2: Până în anul 2023 gradul de ocupare a comunităților marginalizate va crește, prin adaptarea forței de muncă la cerințele pieței și dezvoltarea unei atitudini proactive față de muncă și antreprenoriat.

Obiectiv specific 3: Până în anul 2023 va crește accesul grupurilor vulnerabile la **servicii de asistență medicală primară, educație de bază și servicii sociale** de bună calitate. Masurile se vor focaliza pe copii, tineri, vârstnici și persoane cu dizabilități.

Obiectiv specific 4: Până în anul 2023 **comunitatea va fi responsabilizată și implicată**, iar imaginea comunităților marginalizate va fi îmbunătățită.

Orizontul de timp al strategiei este anul 2023.

Identificarea și formularea obiectivelor s-a făcut în coerență cu strategiile și planurile de dezvoltare la nivelul municipiului Hunedoara, cu strategii și planuri relevante la nivel județean și național.

Așa cum se vede și în caseta de mai jos, două documente strategice la nivel local au fost identificate ca relevante și anume Strategia de Dezvoltare Durabilă (2014 -2020), cât și Planul de mobilitate urbană durabilă (PMUD Hunedoara 2016 -2026). La nivel național strategia relevantă pentru SDL este Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei pentru perioada 2015-2020.

Caseta. Strategii relevante la nivel național, local

- ▶ Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei **pentru perioada 2015-2020**

http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/2016/StrategyVol1RO_web.pdf

- ▶ Strategia de dezvoltare a municipiului Hunedoara 2014 -2010

http://www.primariahd.ro/fisiere/pagini_fisiere/170/Strategia%20de%20dezvoltare%20a%20municipiului%20Hunedoara%202014-2020.pdf

- ▶ Planul de mobilitate urbană durabilă 2016-2026

http://www.primariahd.ro/fisiere/pagini_fisiere/170/Planul%20de%20mobilitate%20urbana%20durabila%202016-2026.pdf

Din documentele strategice naționale și locale au fost alese cele mai relevante. S-au identificat acele obiective din aceste documente la care SDL răspunde cu măsuri prioritare.

Nr.crt.	Document strategic	Priorități	Măsuri prioritare SDL
1	Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei 2015-2020	<p>2.4.2. Creșterea ratei participării și îmbunătățirea rezultatelor obținute de toți copiii cuprinși în învățământul primar și gimnazial</p> <p>2.4.5. Creșterea accesului copiilor din grupuri vulnerabile la educație de calitate</p> <p>2.5.3. Creșterea accesului grupurilor vulnerabile la servicii de asistență medicală primară de bună calitate</p> <p>2.6.1. Creșterea accesibilității și îmbunătățirea calității locuințelor, în special pentru populația vulnerabilă</p> <p>2.7.3. Creșterea participării la activități de voluntariat cu și pentru grupurile vulnerabile</p>	<p>S6.5 Intervenție POCU - Educație timpurie prescolară și școlară</p> <p>S6.2 Intervenție POCU - Centru de zi pentru copii, inclusiv asigurarea mesei în școli sau în alte centre</p> <p>S6.1 Intervenție POCU - Servicii de educație Hub creativ - ateliere de creație tehnico științifică</p> <p>S6.5 Intervenție POCU - Educație timpurie prescolară și școlară</p> <p>S6.2 Intervenție POCU - Centru de zi pentru copii, inclusiv asigurarea mesei în școli sau în alte centre</p> <p>S6.1 Intervenție POCU - Servicii educaționale Hub creativ - ateliere de creație tehnico științifică</p> <p>S6.3 Intervenție POCU - Centru de zi pentru socializare varstnici</p> <p>S6.4. Intervenție POCU - Centru de consiliere medico socială pentru mame minore, victime ale violentei în familie, rude care au în îngrijire copii ai căror părinți sunt în străinătate, tineri cu risc de dependență de substanțe, prostituție, farmacie gratuită, etc.</p> <p>I1.1. Reabilitare blocuri sociale</p> <p>S2.1. Intervenție POCU - Program de educare a locatarilor, consiliere privind respectarea regulamentului de ordine interioară, acțiuni de salubritate și igienizare, campanie de informare și educare, focalizare pe blocuri de tip ghetou</p>

		3.2.2. Integrarea comunităților urbane marginalizate	S4.1 Intervenție POCU - Furnizarea de servicii integrate de calificare, consiliere pentru angajare și integrare, antreprenariat I3.1 Amenajarea spațiilor disponibile în clădirea fostei Scoli Generale nr 1 (unde se găsește și AJOFM) pentru furnizarea de servicii de asistență pentru găsirea unui loc de muncă, calificare și antreprenariat
2.	Strategia de dezvoltare durabilă a Municipiului Hunedoara 2014 - 2020	OS1. Regenerarea urbană a Municipiului Hunedoara, printr-o dezvoltare complexă și integrată	I1.1. Reabilitare blocuri sociale M 8. Amenajare spații de joacă și teren de sport în zonele Micro 5 6 7
		OS3. Creșterea oportunităților de participare pe piața muncii și creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, prin dezvoltarea continuă a nivelului de pregătire al resurselor umane	S4.1 Intervenție POCU - Furnizarea de servicii integrate de calificare, consiliere pentru angajare și integrare, antreprenariat I3.1 Amenajarea spațiilor disponibile în clădirea fostei Scoli Generale nr 1 (unde se găsește și AJOFM) pentru furnizarea de servicii de asistență pentru găsirea unui loc de muncă, calificare și antreprenariat
		OS4. Dezvoltarea economică durabilă, bazată pe creșterea productivității și a competitivității, prin încurajarea dezvoltării tehnologice și a inovării	S6.1. Organizarea de ateliere de creație tehnico științifică S4.2 Furnizarea de servicii de calificare, consiliere pentru angajare, antreprenariat
3.	Planul de mobilitate urbană durabilă a Municipiului Hunedoara 2016 - 2026	OS3. Calitatea mediului urban – creșterea atractivității mediului urban pentru rezidenți, turiști, investitori	I5.1 Amenajarea fostei școli generale nr. 10 pentru o gamă variată de servicii sociale și de educație I7.1. Amenajarea de spații pentru servirea mesei de prânz, săli after school, reabilitare terenuri de sport, dotare cabinete stomatologice
		OS4. Siguranță și sănătate – îmbunătățirea condițiilor de viață pentru populație, creșterea siguranței pe stradă, mijloace de transport	I 8.1. Amenajare spații de joacă și teren de sport în zonele Micro 5 6 7

6. Planul de acțiune SDL

6.1 Ce măsuri sunt necesare

6.1.1 Sinteza problemelor și măsurilor necesare, grupurile țintă

Analiza problemelor – sumarizată în anexa 17 a condus la identificarea unui set de măsuri posibile. S-a urmărit colectarea diverselor experiențe în adresarea problemelor comunităților marginalizate, incluzând literatura de specialitate, ideile colectate din grupurile de lucru, consultările și focus grupurile organizate în procesul de elaborare a strategiei.

O sinteză a problemelor și localizare a lor ca ZUM și grupuri țintă:

1. Condiții de locuire precare:

- Zonele de adăposturi improvizate;
- Blocuri ghetou de locuințe sociale (7 blocuri identificate ca prioritare);
- Blocuri ghetou (mai multe blocuri identificate în ZUM și zone dezavantajate);
- Zona case de tip mahala (Hasdat).

Grup țintă: locatari din blocurile de locuințe sociale/ blocuri ghetou, adăposturi improvizate, case de tip mahala.

2. Ocupare și angajabilitate scăzută a persoanelor din comunitățile marginalizate:

- Nivel de educație scăzut;
- Lipsa calificării pentru meseriile pentru care există cerere pe piață
- Lipsa de motivație pentru angajare;
- Dificultăți de integrare la locurile de muncă;
- Lipsa de motivare pentru calificare;
- Acces limitat la servicii de ocupare dedicate personalizate.

Grup țintă: persoane active fără un loc de muncă în sistemul formal al pieței muncii.

3. Calitatea scăzută a vieții a persoanelor cu venituri scăzute și limitări de implicare în activități generatoare de venituri:

În această categorie sunt considerați: varstnicii, persoane cu dizabilități, copiii

- Nevoi de asigurare a hranei de calitate;
- Nevoi de asigurare a unui mediu curat, educativ, sănătos pentru petrecerea timpului liber;
- Nevoi de participare la activități educative, culturale, sportive.

Grup țintă: varstnici, copii, persoane cu dizabilități.

4. Acces limitat al copiilor și tinerilor la servicii și activități educative culturale și științifice

Necesitatea disponibilității și accesibilității unor facilități în școli sau centre dedicate unde se pot organiza:

- centre de zi, cluburi, activități after school, evenimente diverse.

Grup țintă: copiii.

5. Acces redus al persoanelor cu dizabilități la servicii de asistență și îngrijire:

- Inexistența unor servicii de tip respiro care permit familiilor să își dedice timpul unor activități urgente;
- Număr mare de persoane cu dizabilități, boli cronice generate de condițiile de locuit și stilul de viață.

Grup tinta: persoane cu dizabilitati și boli cronice.

6. Risc crescut al tinerilor de părăsire timpurie a școlii, adicții, abuzuri, stil de viață nesănătos:

- Educație insuficientă pentru o viață sănătoasă;
- Absenta unei motivatii pentru schimbarea stilului de viata;
- Absenta serviciilor specializate pentru schimbarea atitudinii si comportamentului;
- Grup tinta: tineri apartinand unor grupuri vulnerabile.

7. Acces limitat la facilitati pentru petrecerea timpului liber si practicarea sportului:

- Crearea de spatii pentru joaca dotate modern;
- Accesul gratuit la terenuri / Sali de sport pentru adulti;
- Atitudine de indiferenta fata de bunurile de uz comun, terenuri, spatii comune;
- Grup tinta: copiii si adulti din comunitatea marginalizata.

8. Coeziune limitata in comunitate:

- Inexistenta unui cadru atractiv pentru implicarea membrilor;
- Imagine negativa a zonelor comunitatii fata de alte zone ale orasului;

Grup tinta: intreaga comunitate.

Propunerile de masuri au fost selectate din documentul de analiza si listate in vederea etapei de prioritizare. Acestea includ atat lucrari de constructii, amenajari, activitati soft de educatie civica, atitudine, consiliere pentru grupuri vulnerabile, activitati educative pentru copiii, servicii de asigurare a mesei, servicii de intarire a coeziunii comunitatii si a legaturilor ei cu restul municipiului, implicare in activitati de intretinere, curatenie, organizare activitati sportive, activitati de schimbare a imaginii, servicii de ocupare.

Nr crt	Masuri si interventii rezultate din analiza problemelor si masuri posibile propuse
1	Construirea/reabilitarea blocurilor/caselor cu locuințe sociale
2	Implicarea angajaților din ZUM care lucrează la firma de salubritate ca factori mobilizatori în comunitate
3	Parteneriat între primărie și firma de salubritate pentru ridicarea gunoierului menajer, instalarea de containere
4	Program de educare a locatarilor în vederea păstrării curățeniei în zonă
5	Program de ecologizare/ salubritate/ igienizare a zonei cu participarea comunității
6	Program de consiliere și un regulament de ordine interioară cu recompense și sancțiuni
7	Realizare infrastructură sanitară cu toalete și dușuri cu apă caldă și rece în zona locuințelor improvizate
8	Actiuni de informare și educare a locuitorilor pentru acceptarea și creșterea utilizării infrastructurii sanitare
9	Realizarea și îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare din zonă (asfaltarea străzilor secundare, dezvoltarea infrastructurii apă-canal, dezvoltare infrastructură electricitate)
10	Sprijinirea inițiativelor antreprenoriale a membrilor comunitatii
11	Sprijin personalizat pentru gasirea unui loc de munca si integrarea la locul de munca
12	Crearea de întreprinderi sociale

13	Acordarea de subvenții pentru angajatori care angajează persoane din comunitatea marginalizată
14	Realizarea unui parteneriat cu AJOFM/ ONG-uri pentru calificarea forței de muncă
15	Crearea unui Centru Comunitar de Resurse (CCR) pentru ocupare
16	Servicii educaționale pentru adulți
17	Servicii personalizate de ocupare (de un agent de ocupare)
18	Servicii educaționale pentru copii
19	Servicii de socio-medicale (personal specializat pe problemele specific grupurilor vulnerabile)
20	Servicii pentru copiii din familii în dificultate, în situații de vulnerabilitate
21	Servicii de îngrijire la domiciliu
22	Cantina sociala
23	Servicii pentru varstnici de petrecere a timpului liber și socializare
24	Servicii de întărire a comunității
25	Punct de Acces Public la Informații (în grija unui manager PAPI)
26	Proiecte de personalizare a clădirii centrelor create (în interiorul și exteriorul acestora) realizate cu participarea voluntară a comunității, sub îndrumarea unor ONG-uri sau arhitecți
27	Construire creșe, grădinițe în comunitate, servicii de educație timpurie prescolara
28	Pregătirea cadrelor didactice pentru lucrul cu copiii din zonele dezavantajate sau copii cu dizabilitati
29	Asigurarea transportului gratuit la școală
30	Recenzarea populației, introducerea unor măsuri privind înregistrarea rezidenților
31	Acțiuni ale poliției locale de informare și control privind cerșetoria și prostituția
32	Realizarea de campanii ale poliției de proximitate pentru securizarea zonei
33	Parteneriat cu reprezentanții mass-media pentru proiectele de dezvoltare a zonei
34	Amenajare spațiu de joacă pentru copii și terenuri de sport pentru adulți, reabilitarea spațiilor existente
35	Crearea unui centru multifuncțional ușor accesibil de membrii comunitatii marginalizate cu o paleta larga de servicii sociale

6.1.2 Corelarea cu documentele strategice, inclusiv cu Planul de Mobilitate Urbană

În tabelul de mai jos sunt corelate intervențiile din SDL Hunedoara cu măsurile din documentele strategice locale, Strategia de Dezvoltare Durabilă (2014 -2020), cât și Planul de mobilitate urbană durabilă (PMUD Hunedoara 2016 -2026).

Doc str	Măsură	Intervenții din SDL
Strategia de dezvoltare durabilă a Municipiului Hunedoara 2014 - 2020	P030 - Acțiuni de regenerare urbană punctuală a unor cartiere prin eficientizare energetică	I1.1 Intervenție POR - Reabilitare blocuri sociale (hard) I8.2 Intervenție POR - Amenajare locuri de joaca, teren de sport
	P042 - Modernizarea și extinderea rețelelor de alimentare cu apă în Municipiul Hunedoara și în satele aparținătoare	
Municipiului	P059- Realizare contorizare individuală apă la Bloc Social G9, str. Eliberării 1	S2.1. Intervenție POCU - Program de educare a locatarilor, consiliere privind respectarea regulamentului de ordine interioara, actiuni de salubritate si igienizare, campanie de informare si educare -focalizare pe blocuri de tip ghetou I3.1 Intervenție POR - Amenajarea spatiilor disponibile in cladirea fostei Scolii Generale nr. 1 (unde se gaseste și AJOJFM) pentru furnizarea de servicii de asistență pentru găsirea unui loc de muncă, calificare și antreprenariat S8.1 Intervenție POCU - Actiuni inovative de intarire a coeziunii comunitatii si imbunatatire a imaginii comunitatii S6.1 Intervenție POCU - Servicii de educatie pentru copii, Hub creativ - ateliere de creatie tehnico stiintifica S4.1 Intervenție POCU - Furnizarea de servicii integrate de calificare, consiliere pentru angajare si integrare, antreprenariat
	P083 Înlocuirea mobilierului urban învechit	
	P164 Conservarea și extinderea spațiilor verzi din cartierele de locuințe	
	P271 - Stimularea responsabilității sociale a anagajatorilor, publici sau privați, pentru angajarea de persoane aparținând grupurilor vulnerabile	
	P338 - Crearea unor unități medicale mobile, în vederea asigurării accesului persoanelor din zonele izolate la servicii medicale	
P359 - Derularea de campanii de informare și conștientizare a publicului cu privire la aspecte ce țin de incluziunea socială și non-discriminarea categoriilor vulnerabile		
PMUD	M26. Accesibilitate pentru cicliști – sistem de bike-sharing	I7.1 Intervenție POR - Amenajare spatii pentru servirea mesei de pranz, sali after school, reabilitare terenuri de sport, dotare cabinete stomatologice si cabinete medicale S6.2 Intervenție POCU - Centru de zi pentru copii, inclusiv asigurarea mesei in scoli sau in alte centre
	M30. Campanie pentru promovarea utilizării mersului pe bicicletă sau pe jos ca măsură pentru diminuarea traficului	
a		I 8.2 Intervenție POR – Amenajare locuri de joaca, teren de sport

6.1.3 Contribuția măsurilor la temele secundare FSE

Măsurile avute în vedere în cadrul SDL Hunedoara contribuie la temele secundare FSE, respectiv:

- (i) sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor; (ii) inovare socială ; (iii) nediscriminare.

În tabelul de mai jos este prezentat modul în care aceste măsuri contribuie la temele sus menționate.

Masura	Teme secundare FSE		
Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon	Inovare socială	Nediscriminare	

M1. Asigurarea unor conditii decente de locuire	✓ Prin materialele folosite, folosirea surselor de energie regenerabilă	✓ Se vor face echipe de voluntari din zonele marginalizate, care vor fi implicate în proiecte	✓ Imbunatatirea imaginii ZUM
M1. Imbunatatirea comportamentului locuitorilor din zonele de adăposturi improvizate si blocuri ghetou pentru intretinerea spatiilor de locuit, curatenie salubritzare, intretinere	✓ Prin sesiune de formare, informare, se urmărește educarea populației cu privire la importanța reducerii consumului și protejarea mediului	✓ Proiecte în școli (cu susținerea unor sponsori), concurs pentru idei privind cum să schimbăm comportamentul locuitorilor – patrule de cartier "Huniatii mici în acțiune"	✓ În sesiunile de formare/informare și în cadrul tuturor celorlalte evenimente se va avea în vedere respectarea principiul nediscriminării participanților
M3. Crearea unei infrastructuri de servicii pentru ocupare adecvata nevoilor	✓ Imbunătățirea izolatiei termice si hidroizolarea anvelopei clădirii, utilizarea de resurse regenerabile,etc	✓ Centru multifuncțional Hub de creație – Ateliere de creație - Și tu poți crea!	
M4. Imbunatatirea capacitatii de adaptare la cerintele angajatorilor pentru gasirea unui loc de munca si integrare, de autoangajare prin initiative antreprenoriale			✓ Mai buna integrare la locurile de munca
M5. Crearea unei infrastructuri de servicii sociale, medicale și de educație adecvată nevoilor	✓ Imbunătățirea izolatiei termice si hidroizolarea anvelopei clădirii, utilizarea de resurse regenerabile,etc	✓ Centru de zi socializare varstnici - SOCIALIZARE SI TERAPIE OCUPATIONALA – Si tu vei fi ca ei! Schimb de bune practice – vârstnici – copii (meșteșuguri versus tehnologie)	✓ Servicii de calitate accesibile in comunitate
M6. Furnizarea de	✓ actiuni de reciclare a	✓ Ateliere de creație	✓ Integrarea

servicii de educatie si sociale persoanelor aflate in risc de saracie sau excluziune sociala	deseurilor, educatie ecologica	tehnico – științifică Centre de zi respiro – O zi altfel pentru tine!	temelor privind nondiscriminarea
M7. Amenajare si dotarea unor spatii in scoli pentru asigurarea unei mese calde si servicii "after school" pentru copii	✓ Imbunătățirea izolatiei termice si hidroizolarea anvelopei clădirii, utilizarea de resurse regenerabile,etc	✓ Lanțurile de magazine locale prin parteneriate vor organiza o data pe luna - Sănătate pe două roți! – fructe pentru școală aduse de voluntari pe biciclete în școli	✓ Integrarea temelor privind nondiscriminarea in activitatile after school
M8. Intarirea coeziunii comunitatii, facilitarea de activitati pentru o viata sanatoasa, imbunatatire imaginii comunitatii	✓ Achiziționarea si instalarea sistemelor inteligente privind iluminatul public, crearea de facilități pentru recreere pe terenurile amenajate (ex. zone speciale pentru sport, locuri de joacă,etc)	✓ Ideile de amenajare vin din partea ta! – concurs local privind spațiul de joacă ideal pentru cartier!	✓ Integrarea temelor privind nondiscriminarea in toate activitatile sportive

6.1.4 Contribuția măsurilor la temele orizontale

Măsurile propuse în SDL Hunedoara contribuie la temele orizontale, respectiv:

- dezvoltarea durabilă;
- egalitatea de șanse, non-discriminarea, egalitatea între femei și bărbați.

Masura	Teme orizontale	
	Dezv. durabilă	Egalitatea de șanse, non-discriminarea, egalitatea între femei și bărbați
M1. Asigurarea unor conditii decente de locuire	✓	
M1. Imbunatatirea comportamentului locuitorilor din zonele de adaposturi improvizate si blocuri ghetou pentru intretinerea spatiilor de locuit, curatenie salubritate, intretinere	✓	✓
M3. Crearea unei infrastructuri de servicii pentru ocupare adecvata nevoilor	✓	

M4. Îmbunătățirea capacității de adaptare la cerințele angajatorilor pentru găsirea unui loc de muncă și integrare, de autoangajare prin inițiative antreprenoriale		✓
M5. Crearea unei infrastructuri de servicii sociale, medicale și de educație adecvată nevoilor	✓	
M6. Furnizarea de servicii de educație și sociale persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială		✓
M7. Amenajare și dotarea unor spații în școli pentru asigurarea unei mese calde și servicii "after school" pentru copii	✓	✓
M8. Întărirea coeziunii comunității, facilitarea de activități pentru o viață sănătoasă, îmbunătățirea imaginii comunității	✓	✓

Toate activitățile GAL vor avea în vedere respectarea principiului privind egalitatea de șanse, non-discriminarea, egalitatea între femei și bărbați. Astfel, GAL va promova egalitatea de șanse pentru toți cei care vor să participe la implementarea SDL, va încuraja relațiile bune și corecte cu toți actorii locali, va încuraja persoanele să participe la activități, promovând buna cooperare și participarea tuturor.

GAL va încuraja principiile "comunităților verzi". Comunitățile marginalizate vor fi comunități care se străduiesc să minimizeze și apoi să elimine daunele aduse mediului din cauza activității umane. Ca atare, se angajează să:

- Încurajeze re-utilizarea clădirilor, mai degrabă decât de a construi noi clădiri, folosind materiale locale;
- se vor produce deșeuri cât mai puțin posibil – se vor realiza activități de reciclare la fața locului;
- se va promova eficiența energetică.

Solicitanții vor fi obligați să demonstreze modul în care au luat în considerare principiile dezvoltării durabile în proiectele lor.

6.1.5 Combaterea segregării rezidențiale

Prin SDL Hunedoara sunt propuse măsuri care au în vedere infrastructură socială, de educație, cât și infrastructură de locuire.

GAL are în vedere aplicarea principiilor non-segregării și desegregării pentru măsurile de locuire, educație și servicii sociale. Vor fi aprobate acele proiecte care au în vedere pe lângă activitățile stricte de infrastructură, anumite activități de educare a populației, a cadrelor didactice, a personalului implicat în furnizarea unor servicii.

- Pentru serviciile de locuire – vor fi avute în vedere acțiuni de tip: discuții în comun, ateliere de lucru pentru o mai bună cunoaștere, proiecte comune, toate acestea având scopul de o mai bună cunoaștere a comunității segregate și găsirea de modalități de interacțiune între adulți și între copii, între vârstnici și copii, între copii de etnii diferite, etc.;
- Pentru serviciile de educație – școala după școală – se vor avea în vedere acțiuni de genul: activități de dezvoltare comunitară și de facilitare a dialogului și a dezbaterilor publice pentru pregătirea procesului de incluziune asigurarea unei mai bune pregătiri a profesorilor, instruirea mediatorilor școlari și a mentorilor, activități care duc la îmbunătățirea legăturii între părinți și

școală, activități de școală după școală și extra-curriculare, campanii de creștere a conștientizării față de existența fenomenului și necesitatea combaterii lui;

- ▶ Pentru serviciile sociale, de educație și medicale - activitățile de tip „soft” care vizează desegregarea precum: activități de consultare periodică a membrilor comunității segregate și a membrilor comunității majoritare pentru pregătirea procesului de desegregare - activități de cunoaștere reciprocă, organizarea unor întâlniri periodice între membrii grupului segregat și comunitatea majoritară în care se desfășoară activități comune sau se discută subiecte de interes pentru întreaga comunitate – Biblioteca mobilă, Serviciu medical la tine acasă, organizarea de întâlniri și activități comune pe grupuri (tineri, mame, bătrâni, etc.), cu membrii din ambele comunități, organizarea de evenimente sportive (fotbal pentru incluziune, crearea de echipe mixte, etc.) și/ sau artistice în care se promovează desegregarea și incluziunea grupurilor dezavantajate.

6.1.6 Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC

GAL va avea un rol esențial în asigurarea sustenabilității intervențiilor DLRC.

Încă din faza de elaborare a strategiei au fost identificați potențiali parteneri interesați și cu capacitate de a furniza serviciile identificate ca necesare pentru comunitatea marginalizată. Aceștia au fost identificați și vor forma un nucleu de furnizori de bază care vor fi stimulați să vină cu idei inovative de acțiuni în cadrul intervențiilor planificate.

Toate măsurile SDL includ și acțiuni de întărire a comunității și acest lucru se va evidenția și în criteriile de selecție a proiectelor.

Toate proiectele de infrastructură sunt acompaniate de măsuri/intervenții soft menite să asigure:

- Mentenanța infrastructurii (o particularitate o reprezintă renovarea blocurilor sociale a cărora mentinere în stare de curățenie și bună funcționare s-a dovedit a fi de scurtă durată. Implicarea ONG-urilor dedicate comunității marginalizate vor implementa pe tot parcursul implementării SDL măsurile de educație civică, de întreținere și curățenie cu implicarea locatarilor;
- Operabilitatea infrastructurii. Cu toate că în buget a fost prevăzută o sumă minimă a contribuției locale de 5% pentru măsurile și intervențiile soft, din analiza proiectelor anterioare și discuțiile cu organizațiile cu experiență în lucrul cu comunități marginalizate aceștia au confirmat posibilitatea atragerii de fonduri din alte surse în condițiile unui program coerent pe termen lung și gestionat de o structură partenerială formalizată. Existența GAL-ului reprezintă un punct tare pentru mobilizarea resurselor financiare și umane pentru acțiuni în beneficiul comunității marginalizate;
- GAL are în echipă să personal instruit, acceptat de comunitatea marginalizată. Acesta este capabil să înțeleagă, să comunice eficient, să mobilizeze și să ajute comunitatea să se organizeze. Acest lucru a fost dovedit încă din faza de elaborare a strategiei;
- Pentru a se asigura de sustenabilitatea proiectelor de locuire, spații verzi vor fi realizate în participare cu comunitatea măsurile de sancționare, care să conducă la motivarea și responsabilizarea comunității marginalizate.
- Strategia include două măsuri de creare a unor centre de servicii:

- Un centru de servicii de ocupare, numit centru de resurse care va furniza servicii de ocupare complementare ALOFM, adaptate la nevoile specifice comunitatii marginalizate. Personalul care va furniza aceste servicii trebuie sa aiba competente specifice fie dobandite anterior fie prin instruire in cadrul intervenției;
  - Centru multifunctional de servicii sociale – unde se va avea în vedere angajarea de persoane, care să urmeze o pregătire prelabilă pentru a ști cum să lucreze cu grupurile din comunitățile marginalizate, sau grupurile vulnerabile tintite.
- ✓ Selectia proiectelor va incuraja proiectele dezvoltate în parteneriat între furnizorii de servicii din diferite medii – public, privat și nonguvernamental. Acest aspect va aduce valoare adăugată proiectelor propuse și vor aduce beneficii mai mari pentru comunitate. Aplicații ar trebui să demonstreze că au capacitate de a lucra cu astfel de comunități și că înțeleg problemele cu care se confruntă.
  - ✓ GAL va incuraja aplicații să atragă și alte surse de finanțare – mediul privat, donații, sponsorizări, etc.
  - ✓ Metodologia de selectie a proiectelor va incuraja abordările inovative pentru a se adresa tuturor categoriilor sociale.
  - ✓ GAL va sprijini cu actiuni inspirationale si de instruire actorii locali pentru a contribui.

6.2 Măsuri prioritare

6.2.1 Prioritizarea măsurilor

Asa cum se descrie in capitolul 4 intregul proces de elaborare a SDL incepand cu studiul de referinta analiza problemelor identificarea măsurilor, prioritizarea lor, indentificarea si proiectarea interventiilor s-a bazat pe un proces de consultare cu comunitatea marginalizata si reprezentanții actorilor locali, autorități si instituții publice relevante, societate civila, mediul privat, specialiști. In urma consultarilor au fost identificate ca prioritare acele măsuri care au primit calificativul de prioritate maxima de cele trei categorii de stakeholderi (parti interesate).

Masura in care se regaseste	Min 1 max 3	Prioritate conform ...		
		APL	ZUM	S.P. & S.C.
M2	1	Măsuri necesare pentru rezolvarea problemelor dintr-o zonă urbană marginalizată (ZUM)		
	1	3	3	3
	2	1	1	1
	3	2	2	1
M2	4	3	3	3
M1	5	3	3	3

M2	6	<u>Program de consiliere și un regulament de ordine interioară cu recompense și sancțiuni</u>	3	3	3
	7	Realizare infrastructură sanitară cu toalete și dușuri cu apă caldă și rece în zona locuințelor improvizate	1	2	1
M2	8	<u>Acțiuni de informare și educare a locuitorilor pentru acceptarea și creșterea utilizării infrastructurii sanitare</u>	3	3	3
	9	Realizarea și îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare din zonă (asfaltarea străzilor secundare, dezvoltarea infrastructurii apă-canal, dezvoltare infrastructură electricitate)	1	2	1
M3 si M4	10	Sprijinirea inițiativelor antreprenoriale a membrilor comunitatii	3	3	3
M3 si M4	11	Spriin persoanizat pentru gasirea unui loc de munca si integrarea la locul de munca			
	12	Crearea de întreprinderi sociale	1	1	3
	13	Acordarea de subvenții pentru angajatori care angajează persoane din comunitatea marginalizată	1	1	2
M3 si M4	14	Realizarea unui parteneriat cu AJOFM/ ONG-uri pentru calificarea forței de muncă	3	3	3
M3	15	Crearea unui Centru Comunitar de Resurse (CCR) pentru ocupare	3	3	3
	16	Servicii educaționale pentru adulți	2	2	2
M4	17	Servicii personalizate de ocupare (de un agent de ocupare)	3	3	3
M56 M6	18	Servicii educaționale pentru copii	3	3	3
M6	19	Servicii de socio-medicale (personal specializat pe problemele specific grupurilor vulnerabile)	3	3	3
M6, M7	20	- Servicii pentru copiii din familii în dificultate, în situații de vulnerabilitate	3	3	3
	21	Servicii de îngrijire la domiciliu	2	2	2
	22	Cantina sociala	2	2	2
M5 M6	23	Servicii pentru varstnici de petrecere a timpului liber si socializare	3	3	3
M6 si M8	24	Servicii de întărire a comunității	3	3	3
	25	Punct de Acces Public la Informații (în grija unui manager PAPI)	1	3	2
M8	26	Proiecte de personalizare a clădirii centrelor create (în interiorul și exteriorul acesteia) realizate cu participarea voluntară a comunității, sub îndrumarea unor ONG-uri sau arhitecți	3	3	3

M5 M6	27	Construire crese grădinițe în comunitate, servicii de educație timpurie prescolara	3	3	3
M6	28	Pregătirea cadrelor didactice pentru lucrul cu copiii din zonele dezavantajate sau copii cu	3	3	3
	29	Asigurarea transportului gratuit la școală	1	2	1
	30	Recenzarea populației, introducerea unor măsuri privind înregistrarea rezidenților	3	1	2
	31	Acțiuni ale poliției locale de informare și control privind cerșetoria și prostituția	2	2	3
	32	Realizarea de campanii ale poliției de proximitate pentru securizarea zonei	2	3	3
M8	33	Parteneriat cu reprezentanții mass-media pentru proiectele de dezvoltare a zonei	3	3	3
M8	34	<u>Amenajare spațiu de joacă pentru copii și terenuri de sport pentru adulți, reabilitarea spațiilor existente</u>	3	3	3
M5	35	<u>Crearea unui centru multifuncțional ușor accesibil de membrii comunității marginalizate cu o paletă largă de servicii sociale</u>	3	3	3

6.2.2 Abordarea integrată

Planul de acțiune al SDL a fost elaborat pe trei principii:

- de integrarea la nivelul teritoriului SDL;
- de abordare multisectorială a măsurilor incluse;
- complementaritatea acțiunilor de investiții în infrastructură cu măsurile de tip soft de servicii.

În anexa 18 se evidențiază modul de integrare sectorială grafic.

Investițiile de tip infrastructură de locuire acoperă relativ uniform ZUM-urile din componenta SDL. Doar trei ZUM-uri nu au investiții de infrastructură și zona de adăposturi improvizate din zona Castel datorită limitărilor de natură proprietății.

- Acțiunile de tip soft care acompaniază pentru sustenabilitate investiția hard (educația și mobilizarea pentru participare la buna administrare) se extind în toate ZUM-urile, având potențial de multiplicare, atingând astfel un nivel de eficiență ridicat.
- Investițiile în infrastructură urbană funcțională este localizată în SDL (alte locație decât mapele marginalizate) și anume în locația cea mai potrivită pentru a asigura accesul membrilor comunităților ZUM la servicii:
  - o De exemplu Centrul multifuncțional de servicii sociale va fi localizat în Micro 6 într-o fostă școală, dezafectată, valorificând astfel un activ, aflat într-o stare relativ bună;
  - o Centrul de Resurse pentru Ocupare va fi înființat într-o clădire în care funcționează ALOFM, instituție relevantă pentru prestarea serviciilor de ocupare. Plasarea acestui centru în zona centrală este potrivit deoarece serviciile de ocupare au o adresabilitate mai largă decât a celor din ZUM;

- o Serviciile furnizate prin aceste centre au si ele o adresabilitate mai larga extinzandu-se asupra intregului teritoriu.

In anexa 19 se evidentiaza grafic distributia masurilor pe sectoare si tipuri de interventii.

Astfel masurile acopera atat infasctura de locuire cat si alte tipuri de infrastructura, mai putin cea de mobilitate care va fi adresata prin alte proiecte finanțate prin POR.

Actiunile de tip soft acopera toate sectoarele incluzand:

- servicii de educatie;
- servicii de sanatate si sociale;
- servicii de ocupare;
- servicii de intarire a coeziunii comunitatii (care are o extensie mai mare fiind integrata in toate celelalte interventii).

In ceea ce priveste complementaritatea masurilor hard si soft, in anexa 20 se evidentiaza modul in care se completeaza masurile de tip infrastructura cu cele de tip servicii. Astfel pe grafic se poate urmari ca fiecare dintre actiunile de infrastructura (marcate cu culoare lila) are legaturi complementare cu una sau mai multe interventii de tip soft (marcate cu verde). Complementaritatea poate fi urmarita de la nivel de obiectiv specific, masura pana la nivel de interventie.

6.3 Lista indicativă de intervenții

Procesul de formulare a listei indicative de proiecte a pornit de la lista de solutii propuse pentru problemele identificate si prioritizarea lor. Asa cum se vede in tabelul de prioritizare, acele masuri/interventii care nu au primit prioritate maxima nu au fost incluse.

Masurile propuse care au fost prioritizate ca prioritate inalta/ maxima (nivelul 3 in lista) au fost marcate si apoi reformulate uneori sub o titulatura comuna cu alte măsuri pentru a se asigura ca planul este clar, directionat spre obiectivele stabilite si coerent. In acest fel s-a asigurat relevanta actiunilor propuse fata de nevoile comunitatii dar si primele conditii de fezabilitate a implementarii strategiei.

Masurile de tip hard propuse sunt masuri eligibile prin programul POR 2014-2020 si includ:

- Lucrari de reabilitare la blocuri de locuinte aflate in administrarea UAT;
- Lucrari de reabilitarea, amenajare la spartii pentru prestare de servicii sociale si educationale;
- Lucrari de reabilitare amenajare in scoli pentru servicii suplimentare de educatie;
- Lucrari de amenajare spatiu urban deschis, locuri de joaca, teren sportiv.

Masuri de tip hard, cum ar fi Lucrari de reabilitare amenajare spatii pentru prestarea de servicii de ocupare (consiliere, instruire, formare, calificare) vor fi finantate si din Alte fonduri, alte surse de finanțare.

Masurile de tip soft propuse sunt eligibile prin programul POCU 2014-2020 si includ: servicii de educatie, servicii sociale de sprijin, asistenta consiliere grupuri vulnerabile, servicii de ocupare, organizare de evenimente pentru recreere, petrecerea timpului liber, servicii de intarire a comunitatii.

In total planul de actiune include 13 interventii integrate si complementare, dintre care:

- 5 interventii hard;
- 8 interventii soft.

Lista interventiilor de tip hard:

1	I1.1 Intervenție de tip POR (hard): Reabilitare blocuri sociale
2	I3.1 Intervenție POR - Amenajarea spatiilor disponibile in cladirea fostei Scoli Generale nr. 1
3	I5.1 Intervenție POR - Amenajarea fostei scoli generale nr 10 pentru o gama variata de servicii sociale si de educatie
4	I 8.2 Intervenție POR – Amenajare locuri de joaca, teren de sport
5	I7.1 Intervenție POR - Amenajare spatii pentru servirea mesei de pranz , sali after school, reabilitare terenuri de sport, dotare cabinete stomatologice si cabinete medicale

Lista interventiilor de tip soft:

1	S2.1. Intervenție POCU - Program de educare a locatarilor, consiliere privind respectarea regulamentului de ordine interioara, actiuni de salubritate si igienizare, campanie de informare si educare - focalizare pe blocuri de tip ghetou
2	S4.1 Intervenție POCU - Furnizarea de servicii integrate de calificare, consiliere pentru angajare si integrare, antreprenariat
3	S6.1 Intervenție POCU - Servicii educaționale pentru copii Hub creativ - Ateliere de creatie tehnico-stiintifica
4	S6.2 Intervenție POCU - Centru de zi pentru copii, inclusiv asigurarea mesei in scoli sau in alte centre
5	S6.3 Intervenție POCU - Centru de zi pentru socializare varstnici/ servicii de consiliere si asistentă pentru grupuri vulnerabile
6	S6.4 Intervenție POCU - Servicii pentru familii cu persoane cu dizabilitati; servicii de tip "respiro"
7	S6.5 Intervenție POCU - Educatie timpurie prescolara si scolara
8	S8.1 Intervenție POCU - Actiuni inovative de intarire a coeziunii comunitatii si imbunatatire a imaginii comunitatii

Fisele interventiilor sunt prezentate in anexa 21.

Prin interventiile propuse se urmareste reducerea gradului de saracie si excluziune sociala. Reducerea dimensiunii ZUM-urilor cu 10% fata de situatia de referinta si anume 350 de persoane este o tinta considerata in acest moment realista si realizabila.

Aceasta tinta se va realiza prin pachetul de interventii implementate dintre care evidentiem trei cu impactul cel mai puternic:

- Imbunatatirea conditiilor de locuit este un factor esential si va fi asigurat prin masurile de infrastructura. Achizitionarea spatiilor va fi un obiectiv subsecvent care va asigura sustenabilitate si siguranta locuirii;
- Complementar cu conditiile de locuire se va urmari obiectivul de incadrare pe piata formala a muncii care va asigura venituri si stabilitate familiilor;
- Imbunatatirea stilului de viata, a educatiei si calitatii vietii, reducerea vulnerabilitatii grupurilor de risc.

7. Monitorizare și evaluare

7.1 Monitorizarea și evaluarea continuă

Sistemul de monitorizare și evaluare continuă este esențial pentru succesul SDL. GAL va crea propriul sistem de monitorizare și evaluare a SDL care va include:

- Sistemul de indicatori – structurat și coerent cu intervenția logică a strategiei, care va include:
  - definițiile indicatorilor;
  - valori inițiale (în cazul indicatorilor de rezultat, în cazul celor de output acestia vor fi zero);
  - țintele la nivelul anului 2023;
  - modul de calcul, colectare a datelor, stocare și prelucrare;
  - instrumentele de colectare, prelucrare, stocare, raportare și diseminare;
- planificarea proceselor de colectare, prelucrare, raportare și diseminare;
- Instrumentele de M&E inclusiv rapoarte standard și modul de diseminare a datelor despre SDL;
- responsabilitățile, opțiunile privind externalizarea, costurile și bugetul necesare funcției de M&E.

Având în vedere finanțare din două programe operaționale POR și POCU stabilim pentru M&E SDL indicatori coerenti cu indicatorii celor două programe.

Pentru a atinge scopul funcției de M&E a unei strategii avem în vedere următoarele criterii:

- Stabilirea unor indicatori de output relevanți pentru fiecare măsură și intervenție (sau grup de intervenții);
- Stabilirea unui număr limitat de indicatori de rezultat corespunzător fiecărui obiectiv, respectiv obiectivului general;
- Utilizarea unui număr redus de indicatori pentru a menține sistemul simplu, și funcția cu costuri reduse.

Indicatorii de output propuși în această fază pentru monitorizare sunt prezentați în tabelul de mai jos:

INDICATORI OUTPUT	UM
Numărul de locuințe sociale renovate	nr
Număr de persoane beneficiare de condiții de locuit îmbunătățite	nr
Număr persoane informate și educate, implicate în activități de îmbunătățire a stării de curățenie și întreținere a spațiilor de locuit	nr
Spații urbane de recreere și petrecere a timpului liber construit/modernizat (mp)	nr
Număr de beneficiari de servicii integrate de ocupare	nr
Număr participanți la formare	nr
Persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială care dobândesc o calificare, la încetarea calității de participant, din care: Roma	nr
Persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială care au un loc de muncă, inclusiv cele care desfășoară o activitate independentă, la încetarea calității de participant, din care:	nr

Roma	
Numar de persoane din comunitatea marginalizata care beneficiaza de servicii sociale integrate adaptate nevoilor lor (eventual defalcate pe categorii de beneficiari)	nr
Numar de campanii de informare	nr
Numar de evenimente sportive organizate	nr
Numar de campanii de imbunatatire a imaginii comunitatii	nr

7.2 Evaluarea de impact a SDL

Cu toate ca evaluarea de impact este o lucrare complexa si costisitoare, care necesita indeplinirea unor premise care tin de tipurile de interventii, disponibilitatea datelor si altele, GAL isi propune sa o realizeze pentru a cunoaste pe baza unor evidente si metode credibile si robuste care sunt efectele masurilor implementate prin SDL asupra grupurilor tinta si efectele mai largi in mediul socio economic.

Evaluarea de impact va fi externalizata pentru a putea beneficia de expertiza adecvata si pentru independenta. In acest scop se vor achizitiona serviciile unui furnizor cu expertiza si experienta relevanta.

Evaluarea va urmari masura in care SDL isi atinge obiectivele, va raspunde la intrebarile: Ce efecte au avut? dar si la intrebari de natura: Cum au fost obtinute rezultatele? Care au fost cele mai potrivite/ eficace/ eficiente abordari si metode? Ce se poate imbunatati? Studiul de referinta va oferi principalele repere, urmand a fi completat cu date prin extinderea recensamantului la nivelul ZUM-urilor. Actualizarea bazei de date create si monitorizarea ei este esentiala datorita mobilitatii specifice persoanelor din această categorie. GAL include aceasta activitate in planul de M&E pe ca parte din planul de implementare a strategiei.

Metodologia si instrumentele de evaluare se vor stabili la inceputul implementarii pentru a se asigura disponibilitatea si accesibilitatea informatiilor necesare. In aceasta faza cu certitudine se va repeta studiul de referință cu extensii si imbunatatiri dupa cum rezulta din nevoile de date. Datele studiului initial vor constitui referinte pentru a vedea în ce măsură s-a îmbunătățit situația și au fost atinse obiectivele. Indicatorii de rezultat vor fi măsurați pe baza unor sondaje reprezentative la nivelul gospodăriilor din comunitatea marginalizată. Validarea eșantionului utilizat pentru evaluare va fi asigurată de recensământul populației din zona marginalizată, prevăzut ca activitate în cadrul programului.

Avand in vedere complexitatea problemei si disponibilitatea si accesibilitatea limitata la date, GAL va realiza la inceputul implementarii SDL, un studiu care va asigura: dezvoltarii sistemului de monitorizare si evaluare adaptat contextului, clarificarea indicatorilor, detalierea surselor de date si formatului, extinderea bazelor de date cu persoanele din comunitatea marginalizata, adecvanta acestor indicatori si a disponibilitatea datelor, evaluabilitatea masurilor precum si metodele potrivite pentru a aborda colectarea datelor pentru evaluare. Studiul va verifica si stabili si valorile de baza (initiale pentru indicatori acolo unde este cazul) si va valida/ajusta tintele propuse.

8. Planul financiar

Planul financiar furnizeaza estimări orientative cu privire la alocările financiare pe obiective specifice și/sau categorii principale de măsuri definite în SDL, cu specificarea sursei de finanțare.

Planul financiar complet este prezentat în Anexa 23.

Pentru fiecare intervenție este estimat bugetul total necesar implementării Planului de acțiune defalcat pe surse de finanțare:

- FEDR și FSE (inclusiv cofinanțarea națională aferentă);
- Alte fonduri – reprezintă fonduri locale, fie cofinanțări, fie alte surse atrase.

Planul de finanțare s-a elaborat cu respectarea pragurilor pentru liniile de buget aplicate finanțărilor POR și POCU.

Sumarul planului de finanțare

Total plan de finanțare: 6.736.250 Euro, din care:

- Total finanțare POR și POCU: 6 545 000 Euro, sumă ce nu depășește 7 000 000 Euro, plafonul maxim permis de programul de finanțare.

Din care:

- 3 950 000 Euro finanțare POR, reprezentând 60% din total finanțare POR și POCU
  - Și depășește pragul minim de 10%
- 2 595 000 Euro POCU, reprezentând 40% din total POR și POCU.
  - Și depășește pragul minim 30%
- Alte fonduri – contribuții proprii 191.250 Euro

Cheltuieli de funcționare GAL 350 000 Euro, sunt finanțate prin POCU și reprezintă 13% din finanțarea POCU, sub pragul maxim de 15%.

Finanțarea pe obiective specifice

Obiectiv specific / Măsură	POR (EUR) (FEDR+cofinanțare națională)	POCU (EUR) (FSE+cofinanțare națională)	Alte fonduri (EURO)	Cost total estimat (EURO)
Obiectiv specific 1				
<i>Până în anul 2023 cetățenii din comunitățile marginalizate din Municipiul Hunedoara vor avea condiții de locuit decente, acces facil și de calitate la utilități publice și infrastructură.</i>	2.800.000	101.000	61.050	2.962.050
Obiectiv specific 2				
<i>Până în anul 2023 gradul de ocupare a comunităților marginalizate va crește, prin adaptarea forței de muncă la cerințele pieței și dezvoltarea unei atitudini proactive față de muncă și antreprenoriat</i>	200.000	900.000	49.000	1.149.000

Obiectiv specific 3				
<i>Până în anul 2023 va crește accesul grupurilor vulnerabile la servicii de asistență medicală primară, educație de bază și servicii sociale de bună calitate. Măsurile se vor focaliza pe copii tineri, vârstnici și persoane cu dizabilități</i>	800.000	1.143.000	73.150	2.016.150
Obiectiv specific 4				
<i>Până în anul 2023 comunitatea va fi responsabilizată și implicată, iar imaginea comunităților marginalizate va fi îmbunătățită</i>	150.000	101.000	8.050	259.050

Analizând tabelul alocărilor de mai sus constatăm următoarele:

- Cea mai mare alocare revine obiectivului 1 (44% din total buget), care se adresează problemelor de locuire;
- Aceasta este urmată de alocarea pe obiectivul 3 (30%), care se adresează accesului la servicii sociale, de educație, medicale și socio-medice;
- Alocarea pentru problemele de natura ocupării reprezintă 17% din total buget și
- Alocarea pe obiectivul 4, care se adresează întăririi coeziunii comunității, reprezintă 4%.

Nevoile comunității sunt mari, însă investițiile propuse realizabile cu sumele prevăzute în planul de finanțare, vor produce rezultate ce vor contribui la multiplicarea efectelor.

GAL va avea în vedere atragerea de resurse suplimentare prin activități de atragere de fonduri în care va implica ONG-urile. Instruire și sprijin direct în acest scop vor fi incluse în activitățile GAL.

Astfel, apreciem că suma de 191.250 de Euro este o contribuție minimă pe care o vor asigura actorii locali implicați în implementarea strategiei, existând posibilități reale de creștere a contribuțiilor pentru extinderea activităților.

Indicatorii SDL pot atinge valori superioare prin amplificarea activităților folosind resurse umane și materiale atrase pe bază de donații și voluntariat.

